Postimees

Ilmub iga päew.

Toimetus ja peakontor Tartus, Jaani 11.
Toimetus ja kontor Tallinnas, Wene 1.
Telefonid Tartus: Tegewtoimetaja 2-86, siseriigi ja Tartu teadete toim. 1-86, kaugeköned 9-86, ärijuhatus 65, talituse üldtelefon 80, raamatukauplus 2-50.
Telefonid Tallinnas: Toimetus 30-81, kontor 16-11.
Käsikirjad hoitakse alal ainult sellekohasel soowil.
Kuulutuste hinnad: kuulutuste küljel 5 senti, teksti ees 10 senti, teksti sees 12 senti ja tekstis teksti kirjaga 15 senti mm weeru laiuses. Kohaotsimise kuulutused poole hinnaga. Kuulutuste koha waliku soowe täidetakse ainult wõimalust mööda.
Kuulutusi järgmise päewa lehe jaoks wõetakse wastu kella 2-ni päewal, laupäewiti kella 1-ni päewal „Postimehe" raamatukauplusest, Suurturg 16 ja kontoris, Jaani tän. 11/13.

Üksik number 5 senti.

„Postimehe" ja ta maksuliste lisade tellimishinnad:
Postiga: 1 kuu 150 s., 2 k. — 300 s., 3 k. — 370 s., iga lisakuu 120 s., 6 kuud 725 s., 12 kuud 1400 senti.
Postita: 1 kuu 135 s., 2 k. — 270 s., 3 k. — 325 s., iga lisakuu 105 s., 6 kuud 625 s., 12 kuud 1250 senti.
Tartu linna tellijatele. Kojukandmisega: 1 kuu 135 s., 2 k. — 270 s., 3 k. — 370 s., iga lisakuu 110 s., 6 kuud 700 s., 12 kuud 1350 senti. Talitusest ära wiies: 1 kuu 125 s., 2 k. — 250 s., 3 k. — 320 s., iga lisakuu 100 s., 6 kuud 600 s., 12 kuud 1200 senti.
Wälismaale — 4 krooni kuus. Poola, Leedu, Lätimaale — kodumaa hinnad.
„Maamees" 30 senti kuus. „Sädemed" 120 senti aastas, 60 senti poolesaastas, üksiknumber — 35 senti; ilmub 4 korda aastas. „Lasteleht" 10 s. k. „Terwis" 160 s. aastas, 80 s. poolesaastas, üksiknumber — 45 s.; ilmub 4 korda aastas. — Aadressi muutmine 25 s.

Nr. 160 Kolmapäewal, 17. juunil 1931. Tänast lehte 6 leheküige 75. aastakäik.

«CENTRAL»

Kolmapäeval, 17. juunist alates ja edasi. Mele näitame maailma kõige ilusamat heli-suurfilmi saksa keeles.

Ei ole publik seni näinud ühtegi suurfilmi, millist wõiks seada „Hulkurite kuninga" kõrvale.

Hulkurite kuningas

Romantiline toonfilmooper 100% loomulikes wärves!

(VAGABUNDIDE KUNINGAS). 14 osas. Peaosades publikumile tuntud JEANETTE MACDONALD (Mängis peaosa filmis «Armastuse paraad») ja DENNIS KING (Maailma kuulsam ja ilusam laulja).

Filmis on palju momente, millised mõjuvad otse kui maalitud kuntsniku pintsliga. Kuulsa Saksa näitejuhi Ludwig Berger geniaallavastus. — Algus ärip. kl. 6, pühapäevadel kl. 2.30.

Hõimurahwaste kultuurkongress loos.

Kogu Soome terwitab waimustusega külalisi.

Südamlik wastuwõtt Helsingis.

Helsingist, 16. juunil. Kogu esmaspäewane päew Helsingis mõõdus Soome-Ugri kultuurkongressi külaliste saabumise tähe all. Neid saabus rongidega ja Tallinnast läwel laewal. Eelmisena saabus aurik „Expreß" kella ½9 paiku ja naiukene hiljem aurik „Suomi". Saabujaid wõttis wastu walgekaardi orkestri mäng. Külalisi terwitas kongressi esimees koolinõunik Pehonen, mis peale kaldal seisew rahwahulk terwitas külalisi kolmekordse elagu-hüüdega. Terwituisi ütles ka Eesti saadik Rebane. Laewast wastas terwitustele O. J. Kiisel, mis peale laewalt hüüti kolmekordne elagu Soomele „Estonia" muusika ojakonna laulukoor laulis soome keeles Soome rahwushümni. Kongressi korraldajad ja korteritesse juhatajad wõtsid külalisi rannal wastu. Wiimaste külaliste maale astumisel mängis riigi tõõstuskooli orkester, kelle mängu kuulama kogunenud rahwahulk terwitas kõteplaginaga.

Kõige pidulikumaks kujunes weel kolme auriku saabumine kl. ½3 paiku. Laewad [illegible] kõralikus riwis ja asetusid korraga sadamaksi ülõrde.

Rannas ootas külalisi mustrendaw rahwahulk, ametlikud ja mitteametlikud wastuwõtjad. Laewa saabumisel silmale puhkesid juba wastastikused elagu-hüüded rannalt ja laewadelt. Walgekaardi orkester mängis Karjala marssi. Ungari üliõpilaskoor laulis soomekeeles hümni. Rannalt wastas orkester Ungari hümniga. Külalisi terwitas koolinõunik Pesonen, selle järele Ungari ja Eesti saadik Helsingis. Laewadelt wastasid terwituskõnega Eesti ja Ungari kongressi peakomitee esimehed ja walitsuse esitajad. Uuesti kostsid elagu-hüüded.

Orkestri helidel sammusid külalised maale. Kella 5 paiku tuli weel osa kongressi külalisi aurik „Norrlandiga", nende hulgas ka Eesti sõjawäe arstid.

Soome ametiwennad wõtsid neid sadamas wastu.

Kongressi külalistel oli esmaspäewal waba aeg peale Ungari üliõpilaskoori, kes esines ülikooli aulas kontserdiga. Juhtiwatel kongressi esitajatel oli sel ajal Kulosaaris tutwunemiseine.

Ungari üliõpilaste kontsert

tõi niipalju kuulajaid kokku, et suur osa oli sunnitud tagasi minema. Osa inimesi kuulas kontserti ülikooli koridoris.

Soome-Ugri kultuurkongressi kawa täitmine algas teisipäewal kell 10

pidulikU jumalateenistusega

Johannese kirikus, nelja soome kirikuõpetaja kaastegewusel. Jutlustas piiskop Kummerus. Jumalateenistuse muusikalise külje eest hoolitses kirikukoor. Pärast awamise jumalateenistust koguneti kl. ½12 kaardiwae maneeshi kongressi awamise pidustusele. Kongressi tunnistas awatuks Soome wabariigi president Swinhufwud, kes on ühtlasi kongressi kaitsjaks.

Selle järele pidas kongressi esimees prof. E. N. Setälä awamiskõne ja prof. Mynniyen kandis ette pühenduse.

Järgnesid terwituskõned külalistelt.

Muusikalise külje eest awamispidustusel hoolitses Helsingi linna orkester ja laulukoor „Suomen Laulu". Pidustus lõppes rahwushümniga.

Awamispidustusele järgnes kl. 14,30 ülikooli aulas

kongressi üldine kõnekoosolek,

kus prof. Setälä kõneles Soome-Ugri rahwaste ühistest kultuurpärandustest. Ungari minister-nõunik dr. Haasz teadusliku töö organiseerimisest Ungaris ja Eesti majandusministeeriumi kaub.-tööstus osakonna dir. Kaljot tihedast hõimurahwaste majandusliikust kõõstõõst. Õhtu poolikul olid koosolekud ja kooswiibimised üksikute harrastusringide wiisi, tutwunemise ja kõnedega iga harrastusringi oma eeskawa järgi.

Jõgewa kokkupõrget juureldakse.

Jõgewa mootorratta katastroofi juurdleb Tartu 4. jaosk. kohtu-uurija J. Neumann, kes esmaspäewa õhtupoolikul ühes asjatundjaga õnnetuskohal käis. Kuni kohtu-uurija kohale jõudmiseni jäeti sõidukid ja A. Holdti laip endisesse asendisse. Hiljem toimetati surnukeha Tartu ülikooli anatoomikusse lahkamisele.

Surmasaanud A. Holdti omaksed seletawad, et wiimane ei ole joobnud olnud. Jõgewa restoranis joonud ta ainult 3 klaasi õlut.

Pildil: Õnnetuskoht esmaspäewa hommikul.

Rahwuswaheline keskkooliõpetajate kongress Pariisis.

Eesti ei saada ametliku esitajat.

16.—24. juulini peetakse Pariisis rahwuswahelist keskkooliõpetajate kongressi, millest on osa wõtma kutsutud paljude riikide walitsuste ja keskkooliõpetajate esindajad. Kutse on saadetud ka meie haridus-sotsiaalministeeriumile, kuid wiimane asus seisukohale, et wastawate summade puudumisel ei ole wõimalik ametliku esitajat saata. Üksikutest õppejõududest wõtawad kongressist osa arwatawasti need, kes suwewaheajal sõidawad Pariisi edasiõppimise otstarbel.

Rahwamajade wõrk koostamisel.

Hiljuti wõttis riigikogu wastu rahwamajade seaduse, mis hakkab maksma lähemal ajal. Selle seaduse teostamine on haridus-sotsiaalministeeriumi ülesandeks, mille juure ministeerium asub kohe peale seaduse maksmahakkamist. Esimeses järjekorras töötatakse wälja juhtnöörid rahwamajade wõrgu korraldamiseks, mille järgi omawalitsused koostaksid siis rahwamajade wõrgu kawa selskondliste organisatsioonide kaastegewusel.

Wõidukad lasturid jõudsid Helsingist tagasi.

Esmaspäewal kell ½6 saabusid Helsingist tagasi Tallinna wõidurikkad Tallinna malewa lasturid. Lasturitele jõideti laewaga wastu juba reidile, kus neid tänulikkude kaasmaalaste poolt terwitati. Sadamasillale oli üles seatud aukompani ja lasturitel oli wastas hulk rahwast. Teiste hulgas wõis näha Soome saatkonna sekretäri ja kaitseliidu juhtiwaid jõude. Laewalt maha astudes riwistati lasturid sadamasillal. Rekordimees Fr. Schüts, kes teatawasti on politseiametnik, kanti kaasametnikkude poolt kätel autosse ja sõidutati ära.

Waksali puiestee mehed sõidawad Wenemaale.

Nagu kuulda sõidab Waksali puiestee ametiühing juulikuul nõukogude Wenemaale. Palju ekskursioonist osa wõtab, ei ole seni weel selgunud. Wenemaale kawatsetakse jääda 2 kuuks. Selle aja jooksul tahetakse korraldaad reis ka Siberisse, et tutwuneda seal metallitööstusega. Sõidu kulud Wenemaal kannab wene ametiühingute liit, kelle kutsel toimub ekskursioon.

Käsitöölised nõuawad koda.

Gildide waranduste jagamine õhutajaks.

Üleeile esitasid riigikogu liikmed J. Wilms ja A. Salum käsitöökoja seaduse eelnõu, milles nähakse ette käsitööliste esinduskoja asutamine samadel alustel, nagu kaub.-tööstuskoda. Juba kaub.-tööstuskoja esimestest päewadest peale on mõned käsitööliste ringkonnad olnud skeptilised selle koja suhtes, kuna käsitöölised kaub.-tööstuskojas ei ole saanud küllalt tugewat esitust.

Eelnõu, mis riigikogule esitatud, näeb ette, et selle koja alla kuuluksid mitmed käsitööliste liigid, kes praegu kuuluwad kaub.-tööstuskoja alla ja peale selle weel üksi töötawad käsitöölised, kelle arw üle riigi tõuseb 20.000 peale. Paistab, et selle seaduse eelnõuga on rutatud seepärast, et päewakorrale on kerkinud gildide waranduste jagamine. Uuel käsitööliste kojal on kõwad pretensioonid ühele osale gildide warandustest.

Moskwa Kunstiteatri külaskäik Eestisse.

Eile õhtul sõdati Riia kiirrongiga Tallinna Moskwa Kunstiteatri Praaga osakonna näitlejate külaskäiku. Nimetatud näitetruppi kuulub 22 näitlejat. Tallinnas on ette nähtud 4—5 etendust, siit sõidetakse Narwa ja lõpuks Tartu.

Theodor Luts walmistab filmi Tallinnas.

Tuntud filmija Th. Luts on praegu Tallinnas ja walmistab suurt gaasikaitse filmi. Iga päew filmitakse mõned stseenid Tallinna tänawatel ja puiesteedel. Harilikult koguneb filmimise juure hulgaliselt rahwast, keda filmijal tuleb esinemise jaoks filmis õpetada. Film käsitab Tallinna linna gaasisõja puhul. Filmimist jälgib eriti suur rahwahulk. Filmimine sünnib Eesti Punase Risti algatusel. Filmi sihiks on anda kodanikkudele õpetust, kuidas ennast kaitsta gaasirünnaku puhul.

Quirinal sai Watikanilt wastuse.

Roomast, 16. juunil. (Trj.) Itaalia walitsus sai esmaspäewal Watikani wastuse tema wiimasele märgukirjale, kuid wastuse sisu kohta puuduwad lähemad teated.

Nõnda kui kuuldusi liikus wastuse koostamisel, pidi paawst fasistliku Itaalia walitsuse wabanduse kiriklikkude organisatsioonide wastu tarwitatud wägiwalla pärast wastu wõtma. Samuti awaldawat paawst oma headmeelt selle üle, et tekitatud kahjud tasutakse.

Rätsepate streigi lõpu puhul

saavad kõik tellimised naister. ja meester. riiete peale täidetud endiselt 1. järgu juurelõikajate ja meistrite poolt äri vastutusel — soovi korral 12 tunni jooksul.

Karl Abeli riide ja valmisriiete kauplus, Tartus, Kaubahoov 8.

Õpetajalle!

Eesti Õpet. Liidu poolt Haridusministeeriumi toetusel korraldatav

ESPERANTO KURSUS

Tartus, on 26. VI. kuni 11. VII. 31., päevas 4 tundi.
Lektor — ungarlane, Esp. inst. direktor Haagist, hra ANDREE CSEH (Ce).
Prooviloeg 26. juun. kell 18 ülikoolis, Aia tän. 46, suures auditooriumis (maksuta kõigile). Kursus Tartu tütarlaste gümn. saalis, Riia tän. nr. 12.
Registreerida prooviloengul ehk enne kursuse juhataja juures (V. Raukas, Tööstuskool, Kalda tän. 16).
Samal ajal töötab grupp eraisikutele — T. Esp.
Seltsi korraldusel. Ülesandmine koos õpetajatega.
Maks — õpilased Kr. 3.—, eraisikud Kr. 4.—
Õpetajad — Haridusministeeriumi toetusel maksuta. Kursuse juhataja.

Globella
parim poonimiswaha

Esitus: Firma «Karu» Tallinnas.
Tartu ladu: Rohukaubaladu «CENTRAL», Suurturg nr. 8.

A.E.G.
MATERJALIDE LADU
«Elektribüroo»

Teeb igasuguseid elektri seadeid ja parandusi. Ladus saadaval igasuguseid elektri tarbeid A. E. G. vabrikutest. Nõuanded ja eelarved tasuta. Korralik akulaadimine.
Riia tän. 25. Telef. 4-91.

Kommunistide wangistused jatkuwad.

Seni 30 inimest wahi alla wõetud.

Ühenduses warem wangistatud kommunistide ülekuulamisega ja salaarhiiwis leiduwate dokumentide ja salakirjade awastamisega tuleb iga päewaga järjest juure uusi asjaolusid põrandaaluses liikumises. Sellest tingitult kestawad edasi ka wangistused. Juba mitmet päewa igal ööl on kaitsepolitsei korraldanud Tallinnas ja ümbruskonnas läbiotsimisi ja arreteerimisi. Osa ülekuulamisele toodutest on tarwilise süüdistusmaterjali puudumisel wabaks lastud, kuid osa on jäetud wahi alla, kelle kohta on olemas enam-wähem kindlad tõendused nende osawõtmisest kommunistlikust tegewusest.

Selgunud on ka hiljuti tabatud Tallinna põrandaaluste linnakomitee liikmete nimed ja isikud. Need on nõuk. Wene sowtorgfloti töölised Johan Kütman, Leopold Eisen ja Woldemar Rootsi. Nimetatud 3 meest on kõik noored mehed, 20—26 a. wanad. Lisaks neile on wangistatutest teada weel Nõmme kõrtsi perenaine Auman, kelle kohta on ametiwõimudel andmed, et ta on olnud pikemat aega kommunistide kaaslaseks. Ka olewa tema juures ajutiselt korterit leidnud mitmed põrandaalused tegelased. Wangistatute hulgas on weel Pikal tn. 45 asuwa Möllmanni lukusepatöökoja omaniku poeg ja selle naine. Nähtawasti oli Möllmann kui lukusepatöö eriteadlane tegew kommunistide salatrükikojas, neile tarbekorral tööriistu ja muud parandades. Peale nimetatute on wangistatud weel rida teisi isikuid, kelle nimed aga seni pole selgunud.

Plahwatus raketitehases.

Tehase omanik Gustaw Kaptein raskesti haawatud.

Töötamiseks puudus luba.

Üleeile õhtul kell 8 juhtus Pääskülas, Kastani tn. 8 asuwas raketitööstuses plahwatus. Plahwatusel sai raketimeister Gustaw Kaptein raskesti wigastada ja toimetati Tallinna keskhaigemaija. Onnekombel jäi tema naine, kes ka samal filmapilgul wiibis raketide walmistamise juures ilma suuremate wigastusteta. Plahwatuse tagajärjel süttis põlema ka hoone. Tulele jõuti aga siiski kohaliku tuletõrje abil piir panna, mille tõttu ära hoiti suurem õnnetus, mis oleks wõinud juhtuda, kui tuli oleks pääsenud lõhkeainete ruumi.

Gustaw Kaptein walmistas juba pikemat aega kodusel teel rakette. Peale tema enese töötas seal ka tema naine ja mõlema wanemad. G. Kaptein on 45 a. wana.

Hoone, kus tööstus asus, oli tule wastu kindlustamata. Kahju ulatub kuni 150 0kr. Kapteini tööstus oli registreerimata ja temal puudus wastaw luba rakettide walmistamiseks. Selle eest tuleb temal nüüd peale muu kahju kohtus wastust anda.

Briand uue lahingu eel.

Franklin Bouillon ei jäta.

Pariisist, 16. juunil. (Trj.) Pariisi politiliste ringkondade huwi koondub teisipäewasele koosolekule saadikutekojas, kus Briandi wastased Franklin Bouilloni juhatusel ühisel jõul alustawad rünnakut Briandi „wäljalõõmiseks" wälispolitika juhi kohalt. Franklin Bouillon ütleb, temal olewat mitmelt Lavali kabineti liikmelt üsna kindlad lubadused, et Lavali walitsuse wormiline tagasiastumine uue presidendi ametisseastumise puhul kasutatakse ära Briandi kõrwaldamiseks walitsuse koosseisust, selleks, et tema wastastele teatawaid järeleandmisi teha. Küsimuse peale, teatada sarnaste ministrite nimed, tähendas Franklin Bouillon, et tema neid ei awalda enne teisipäewa.

„Nautilus" saadi Queenstowni toimetada.

New-Yorgist, 16. juunil. (Trj.) Soomuslaew „Wyoningilt" teatatakse, et tugewa lainetuse alanedes temal korda läks Wilkinsi wecalust laewa „Nautilust" pukseiri wõtta ja Queenstowni sadamasse wiia.

„Teraskiiwril ei ole sõjalisi sihte".

Berliinist, 16. juunil. Saksa wastus Poola arupärimisele Breslau „teraskiiwerlaste" meeleawalduste kohta anti Warssawis Poola walitsusele üle. Wastuses öeldakse, et teraskiiwri organisatsioonil ei olewat sõjalisi sihte ja ei ole ametliku iseloomuga.

Saksa wastuses märgukirjas juhitakse tähelepanu ka 3. juunil Poola Ülemsilesias olnud meeleawaldustele, mis wäga teravalt Saksamaa wastu sihitud olnud.

Kohtumine Chequersis.

Sisepolitiliste murede koorem Inglismaa ölgadel. — MacDonald ja tööpuudus. — Maawärisemine.

Augur,

„Postimehe“ kaastöline Londonis.

Kuuldawasti palunud Saksa riigikantsler dr. Brüning oma sõpru — ajakirjanikke, kes teda saatsid teel Berliinist Londoni, hoiduda igast kirjutisest, mis kuidagiwiisi wõiks tekitada Saksamaal liialdatud lootusi ühenduses tema, dr. Brüningi, ja härra Curtiuse sõiduga Suur-Britanniasse. See näitab, et dr. Brüning on arusaaja inimene, kes tunneb läbirääkimiste õiget wäärtust.

Dr. Brüningi ja härra Curtiuse külastamise kirjeldamine Chequersis, Inglise peaministri suwilas, põrkab ühe raskuse wastu — selle kohta pole palju kindlat öelda. Mitte sellepärast, et teda oleks ümbritsenud nõndanimetatud saladus. Sarnane saladus ei püsi kaua wilunud waatleja teadmiste ja osawõtjate eneste paratamatute kõrwalekaldumiste wastu waikimisest. Tegelikult teamegi wõibolla kõik, mis selle kohtamise juures tähelepanu wääris. Ei, raskus peitub teisal. Ja nimelt kogu sündmustiku äärmises kinnistlematuses ja ebamäärasuses. Siiski on mõningaid kindlaid punkte, mida wõime aluseks wõtta. Esiteks on kindel niipalju, et Saksa ministrid kirjeldasid üksikasjalikult oma riigi rasket seisukorda majanduse alal. Samuti kindel on, et Briti poolt tähendati, et see kriitiline seisukord on suurelt osalt Saksamaa enese, süü, kes hoolimatult kulutas ja praegugi weel kulutab raha ebaproduktiiwseteks otstarweteks, nagu kulukate sõjalaewade ehitamine. Mitte sugugi wähem kindel on, et Briti ministrid hoidusid igast kindlast abiandmise lubadusest, tähendades ainult, et kui Saksamaa soowib reparatsioonimaksude koorma kergendamist, siis on selleks legaalne tee ette nähtud Youngi kawas eneses moratooriumi kui ajutise kergenduse näol. Edasi teame, et Saksa ministrid ei leidnud Chequersi õhkkonna olewat nii sooja nagu nad seda loota tahtsid. Kõnelemata Briti temperamendist, mis on tagasihoidlikum kui mandri rahwaste oma, tuleb temperatuuri madalust seletada weel asjaoluga, et ühel ajal dr. Brüningi ja härra Curtiuse saabumisega awaldati Saksamaal president Hindenburgi allkirjaga manifest, milles president teatab kogu maailmale, et Saksamaa on jõudnud oma maksuwõime piirini.

Kuuldawasti wõeti see üleskutse Ühisriikides mittesõbralikult wastu. Telegrammid Washingtonist ja New-Yorgist kõnelesid isegi ärewusest. Kõigile on teada, et Suur-Britannia saab Saksamaalt reparatsioonimakse ainult selleks, et neid edasi anda Ameerikale sõjawõlgade katteks. Nii on selge, et Ameerika wõlauskuja ebasoodne seisukoht loomulikult peab mõjutama Briti seisukohta, sundides teda suhtuma jahedamalt Saksa wõla osalisesse kustutamisse.

Teine asi, mis meie teades Saksa ministreid üllatas, oli see, et neile korduwalt meele tuletati, et ilma Prantsusmaa nõusolekuta ei saa midagi teha wõi otsustada. Dr. Brüningule ja härra Curtiusele oli see tõenduseks — kui seda üldse tarwis oleks olnud — tihedast sidemest Briti ja Prantsuse politika wahel, mis püsib waatamata kõikidele tülidele ja hõõrumistele. Briti põhimõte: jõudude tasakaalu Euroopas tuleb alal hoida üldise koostöö loomisega mandririikide wahel, wäljendab tegelikult wormelis — koostöö Prantsusmaaga on absoluutselt tarwilik, kuid see ei tohi takistada häid wahekordi Itaalia ja Saksamaaga. Harilikul ajal langeb rõhk wormeli esimesele poolele, aga kriisi aegadel asetuwad Suur-Britannia ja Prantsusmaa barrikaadist ühel ja samal pool. See reegel on paratamatu ja kindel põhimõte rahwuslises politikas. Teda ei suuda muuta alalised tülid ja nääklemised Londoni ning Pariisi wahel. Pärast sõda oleks Berliinil ja Roomal pidanud olema küllalt aega selle tõsiasja tundmaõppimiseks. Kui nad aga seda pole teinud, siis mida warem, seda parem!

Briti publikumi huwi sakslaste külaskäigu wastu oli nõrk, kui mitte täiesti null. Haritlaskond ja politilised ringkonnad jälgisid seda teatawa uudishimuga, kuid rahwa laiemad hulgad mööduisid täiesti ükskõikselt. Seda näitawad populaarajalehtede weerud, mis peale mõnede wäheste märkuste dr. Brüningu ja härra Curtiuse siinolekust palju wäljagi ei teinud, nagu ei huwitaks see nende lugejaskonda. Selle ükskõiksuse põhjuseks on sisepolitiliste küsimuste suur osatähtsus, millega wõrreldes wälispolitika näib tahaplaanile jääwat.

Käesolew nädal toob meile sensatsioonilise aruande kuninglikult komisjonilt, kellele ülesandeks tehti uurida abinõude leidmist tööpuuduse wastu. Juba kaks aastat wiiwitab sotsialistline walitsus tööpuuduse küsimusega, lükates otsustamise ühel wõi teisel põhjusel edasi, lootuses, et aeg häda wähendab. Kuid tööpuudus suureneb järjest ja nüüd esitas komisjon aruande, mis jättis walitsewa erakonna ridadele rohkem kui ebasoodsa mulje. Sest komisjoni liikmed, tahtes neile antud juhtnööre ausalt täita, paljastasid skandaalseid asju tööpuuduse wastu wõitlemises praegusel kujul, kus maksetakse wälja suuri summasid inimestele, kellele selle peale wähematki õigust pole. Nii saawad tööpuuduse abiraha sõna otsekoheses mõttes sajad tuhanded abielunaisi, kes sellele waatawad kui oma otsekohesele sissetulekule. Seisukorra parandamiseks soowitab komisjon abiraha normide wähendamist, töötawate isikute kindlustuspreemia tõstmist ja waljumat kontrolli wäljamaksmisel.

Sotsialistid, kes tugenewad suurelt osalt nendesamade töötatööliste häältele, kelle suhtes komisjon soowitab kõwemat kontrolli tarwitada, sattusid loomulikult ärewusse, sest kuidas sa tahad kaotada populaarsust, wõttes wastu komisjoni aruande? Juba ongi ametiühisuste keskel käimas kihutustöö ägeda wastupanu organiseerimiseks tööpuuduse abiraha wähendamise wastu ka kõige wähemal määral. Parlamendi liikmete juure ilmub delegatsioone, nõudmisega wastu seista wähendamisele. Peaminister käib kurwa näoga ringi ja igamees ootab nüüd põnewusega, kuidas ta komisjoni aruande tagajärjel tekkinud raskest dilemmast wälja rabeleb.

Wahepeal langeb sotsialistlise erakonna populaarsus maal järjekindlalt. Käesolewal nädalal olid täiendustwalimised tööstuslises walimispiirkonnas Gatesheadis, kus sotsialistide enamus 1929. aastaga wõrreldes langes 20.000-lt alla 2000 peale. Wabameelsed nähtawasti üldse ei hääletanud kaasa wõi andsid hääle wanameelsete poolt, missugune asjaolu iseloomustab Lloyd George'i rasket seisukorda tänapäew. Omal ajal wõimia wabameelsete erakonna juht teab, et ta järgmistel walimistel õige paremal juhusel wõib loota tagasi tulla wäikese poolehoidjate loguga, mis küllaldane selleks, et wõimaldada talle jätkata senist tasakaalu-mängu parlamendis. Linna walimisringkondades on wabameelsetel praegu õige wähe wäljawaateid, sest walijad on kas kwandunud wanameelsed wõi sotsialistid. Maa ringkondades on neil aga lootust wõita wanameelseid 50—60 kohas, tõenäoliselt ei sotsialistid oma kandidaati ikka ei sea, sest siis juudatwad wabameelsed enesele wõita maaproletariaadi hääled. Linnades sellewastu wajatwad sotsialistid oma wõiduks teatawa arwu wabameelseid kandidaate selleks, et ära tõmmata ühte osa hääli wanameelsetelt. See tähendab, et walimiskokkulepe Lloyd George'i ja MacDonaldi wahel peab enesega kaasa tooma ühelt poolt umbes 50 sotsialisti taganemise ja teiselt poolt wabameelsete lootuseta kandidaatide ülesseadmise linna ringkondades, selleks et wanameelsete wäljawaateid ära riskuda. Sarnase kokkuleppe paradoksaalne iseloom on sotsialistide reameestele wastumeelt, kes leiawad selle ebaausa olewat ja ei taha aru saada walimiste mängu peensustest. Teiselt poolt on wabameelsetel raske leida suuremat hulgal kandidaate, kes oleksid nõus endid üles seadma, kui neid ootab kindel kaotus. Nende inimeste arw, kes on mõnikord andunud wabameelsete erakonnale, et tema kasuks enese peale wõita kindlat kaotust, pole suur, pealegi kui teenistus nõuab teatawat rahalist ohwrit.

Hiljuti warahommikul külastas Londonit haruldane wõõras: maawärisemine. Ta ei olnud küllalt tugew selleks, et tõelist kahju teha. Siiski wõis majades märgata põrutust, mööbel liikus, krohw langes ja pildid wõnkusid nööri otsas. Inimesed tundsid endid liikuwat ja südames tekkis imelik languse tunne, mille põhjuseks mõned pidasid haigust. Maawärisemist tunti terwel Inglismaa idarannikul ja suurelt osalt ka Schotimaal. Teadusemeeste seletuse järgi oli wäringu kolle Põhjamere sügawuses mõne saja miili kaugusel Inglise rannast.

Üldiselt teatakse wähe, et Põhjamere põhi, mis harilikult pole wäga sügawal, kannab enesest Norra ja Schotimaa wahel õige sügawa kuristiku, mille kaldad langewad järsku tuhande jala sügawusse. Teadlaste arwates olewat see eel-Reini oru jäänus eelajaloolisest ajastust, mil see jõgi suubus merre mitu sada miili kaugemal põhjapool kui praegu.

See auk Põhjamere põhjas ongi nähtawasti keskuseks geoloogilistele liikumistele, mis Briti saarte struktuurile mõju awaldawad. Maawärisemised pole Inglismaale tundmatud ja mööbunud sajandil oli juhus, mil Midlandis majade seinad said kardetawaid pragusid ning muid wigastusi struktuuris. Seekord purustas maawärisemine Londoni East Endis weewärgi suure toru ja tekitas lõhesid gaasitorustikus City südames suure Püha Pauluse katedraali läheduses. Weetorude murdeid on harilikult kerge parandada, kuid palju raskem on lugu gaasitorudega, sest wiimaste asendit ei saa kergesti kindlaks teha ja siin on tulehädaoht suur. Niipea kui sarnasest rikkest teade saabunud, püüab politsei niipalju kui wõimalik liikumist wigastuse kohast mujale juhtida ja kõikidele ümbruskonna elanikkudele antakse wali käsk tuli kustutada. Suitsetamine uulitsal on keelatud. Erilised tööliste kompaniid ruttawad kohale, et wõimsate pressitud õhu puuride abil lammutada uulitsa sillutust ja jõuda rikutud torustikuni. Tihtipeale kannatawad töölised gaasimaski ees hädaohtliku gaasi wastu, mis täidab kaewikut.

Londonis, 9. juunil 1931. a.

Uudis käsitöö alal.

Lihtne. — Praktiline. — Odav.

Riidele maalimiskriidid.

(Stoff-Malstifte).

Ladu: „Postimehe“ raamatukauplus Tartu, Suurturg 16.

Brüningi walitsust ähwardab kriis

Läbirääkimised sotsialistidega katkesid.

Liist langeb teisipäewa õhtul.

Berliinist, 16. juunil. (Trj.) Politiline seisukord Saksamaal, mis wiimase kahe päewa jooksul wähe paranes, tõmbus uuesti pilwe esmaspäewa õhtul, mil selgus, et läbirääkimised riigikantsler Brüningi ja riigipanga president Lutheri, Preisi peaminister Brauni ja riigipäewa president Loebe — kaks wiimast kuuluwad sotsiaaldemokraatlikku erakonda — ja sotsialistlise erakonna juhtide wahel katkesid. Kuna kantsler Brüningil teiste politikategelaste abiga korda läks rahwaerakonda sundida loobuma oma kawatusest ja teda uuesti tagasi tuua walitsuse politika sihtjoone juure, siis walitses üldiselt lootus, et korda läheb kriisi ära hoida. Kuid wastuseks sotsiaaldemokraatide nõudmistele keeldus walitsus rewideerimisele wõtmast hädakorra määrusi, samuti ka selles muudatusi tegemast sotsialistide poolt soowitud mõttes. Riigikantsleri ainsaks järeleandmiseks on see, et ta nõusolekut awaldas sügisel riigipäewale esitada teatawaid parandusettepanekuid määruse juure. See ei olnud aga sotsiaaldemokraatidele wastuwõetaw. Ja kui üksteistkümnes tund muutust ei too, siis wõtawad nad teisipäewal pärastlõunat wastu otsuse, milles nõutakse riigipäewa kokkukutsumist.

Wahepeal jatkatakse läbirääkimisi. Teisipäewal pärast lõunat oli riigipäewa wanematekogu koosolek, kus riigipäewa kokkukutsumise küsimus lõplikule otsustamisele pidi tulema.

Tormakas äriagent.

Rewolwriga arwete õiendamise eest 2½ a. wangiroodu.

Neil päewil oli rahukogus arutusel äriagent Hans Hunti süüdistuskaasi tapmisekarises. Kohus mõistis karbealuse 2½ aastaks wangiroodu.

Agent H. Hunt oli sõitnud 25. now. l. a. Kärknaft rongil Tartu. Teel hakkas agent oma kauba pakkuma ja ühe naisterahwa Emilie Pauline Hitweldiga sobisti kaup. Wiimane oli nõus pakutawat õmblusmasinat ostma.

Järgmisel päewal toimetas H. Hunt masina antud aadressi peale Kaluri tän. nr. 30 ofuwasse Emilie Hitwelti korterisse. Hitwelt ostis masina wabaabielus elawa Jaan Mustmetsa keelust hoolimata. Masin kohale asetatud, läkid kõik kolm, agent, masina ostja ja wiimase mees lähedase „Liwaadia“ restorani liiku tegema.

Wiina ja õlle joomisest jäid Hunt ja Mustmets purju, ning tekkis sõnawahetus. Õhtul restoranist lahkumisel ähwardas Hunt Mustmetsa trepist alla, mispeale wiimane lubas koju minna ja osbetud masina puruks peksta. Seda ähwardust kuuldes jooksis naine ees koju ja wiis õmblusmasina samas majas asuwasse Jaan Barbashowi korterisse ning jäi ise sinna. Warsti jõudsid sinna ka Hunt ja Mustmets, kes omawahel sõnelesid.

Hitweltl kutsel läks Hunt Barbashowi korteri, kuna Mustmetsa sinna ei lastud ja see oma tuppa läks. Poole tunni pärast, kui Mustmets hoowi peale tuli, leidis ta seal Hunti ja Hitweltl sõbralikult juttu ajawat. Mustmets tahtnud selleperale Hitweltl liiga, wiimane aga põgenenud ära. Nüüd läi Hunt Mustmetsa pikali. Kui wiimane üles tõusis, tekkis uus rüselemine. Lõpuks haaras Hunt Mustmetsal kõrist kinni, surus teda wastu kuuri seina, wõttis taskust rewolwri, tõmbas kurki rauda ning laskis 2 pauku. Üks kuul tabas Mustmetsa, kuna teine jäi rewolwri raua õõnsusse peatuma. Mustmets toimetati haiwakliinikusse, kus ta wigastus raskete liikide arwati. Kuul oli ühest põsest sisse ja teisest wälja jooksnud, läbistades lõualuud ja ninakoobast.

Kohtus Hunt end süüdi ei tunnistanud. Ta on 60 a. wana, kuid tugewa kehaehitusega mees.

Läti kaitseb oma jalanõude tööstust

wälismaa alawäärtusliku kauba eest.

Neil päewil pandi Lätis maksma seadus, millega on keelatud wälismaalt sisse wedada alawäärtuslikke jalanõusid, mis sisaldawad paberit, pappi wõi muid alawäärtuslikke aineid. Seadus lubab mitmesuguste määrustega korraldada ja reguleerida jalanõude sissewedu.

Selle seaduse kohaselt ongi nüüd wälja töötatud ning maksma pandud rida määrusi, mis näewad täpselt ette, milisuguseid jalanõusid wõib sisse tuua. Näiteks lubatakse sisse tuua ainult Riia ja Liepaja tolliametite kaudu. Enne tolliametisse wäljaandmist kontrollib eriline komisjon, mis koosneb tolliametnikust, börsikomitee esindajast ning wabrikantide ja töösturite ning käsitööliste ühingu esindajatest. Komisjonil on õigus wõtta kontrollimiseks igast sisseweetawast saadetisest üks paar ja suuremast saadetisest iga saja paari kohta üks paar. Kontrollimiseks wõetud proowide eest ei makseta, samuti kannab kauba läsutaja ekspertiisi kulud.

Kui ekspertiis leiab, et proowid ei wasta seaduses ettenähtud nõuetele, siis wõib kontrollkomisjon selle saadetise wäljamaale tagasi saata. Komisjoni otsuste peale wõib tollisaadusies ettenähtud korras edasi kaewata.

Muudatused nõukogude sõjakomissariaadis.

Moskwast, 16. juunil. Nõuk. Wenemaa kesktäidesaatew komitee nimetas sõja- ja mereasjade komissari asetäitjaks ja rewolutsioonilise sõjanõukogu esimehe asetäitjaks Uborewitschi asemele Mihail Tuchatschewski. Uborewitsch määrati Walge-Wene sõjaringkonna ülemaks.

SULTAN

Maskiga konn.

Edgar Wallace'i romaan. 24

„Teie ei tule minu magadistuppa, kui teil weel wiisakuse sädeki on,“ wihastas Lola.

„Mul ei ole aga seda,“ tunnistas Elk õigeks, „mitte wähematki sädemekest. Ja pealegi, Lola, põlwenen ma suurest perekonnast, ma olen üks kümnes õdede hulgast, ja kui midagi sarnast on, mida ma näha ei tohi, siis öelge ainult: pange silmad kinni! Ja ma panen nad kindlasti kinni.“

Kuid nähtawasti ei leidunud midagi, mis wähegi kahtlust oleks äratanud. Magadistoast jõuti wannituppa ja seal seisis aken lahti. Elk walgustas oma lambiga wälisseina ja silmas, et üks wäike klaas pool seina külge oli kinnitatud.

„See näib isolaator olewat,“ pomises ta.

Magadistuppa tagasi tulnud hakkas ta raadiosaatjat otsima. Ta awas suure mahagooni riidelasti ukseid ja nägi selles wikerkaarilises wärwimängus riideid. Elk pistis oma käe riietesse. See oli madalam riietekapp, mida ta üldse näinud ja tagasein tundus iseäralikult soojana.

Lola seisis lokkupandud kätel seal ja kahtlew nacratus ilusal näol jälgis teda. Elk sulges uuesti kasti ukseid ja ta tundlikud sõrmed otsisid selle pealispinnal wedru. Kulus kaua aega kuni ta wiimaks ühe tükikese puud leidis, mis tema käe surumisele järele andis. Klõksatas midagi ja kasti esikülg hakkas alla wajuma.

„Ah, kastwoodi! See on ju praktiline leiutis!“

Kuid see ei olnud sugugi kastwoodi, mis awanes ja Elk oleks ka õieti pettunud olnud, kui ta sarnase oleks leidnud. Ühel raamil seisis ridastikku lampe, transformaatoreid, kogu aparaat, mis raadiojaamaks wajalik on. Elk waatas ja imestas.

„Teil on kindlasti luba selle jaoks?“ küsis ta. Tõeliselt aga ei uskunud ta midagi sarnast, sest litsentse raadio saatejaamadeks antakse Inglismaal õieti wähesel arwul.

Aga Lola läks kirjutuslaua juurde ning tõi dokumendi nähtawale. Elk luges, luges jälle ja noogutas pead.

„Teie olete tubli inimene,“ ütles ta, mitte ilma aukartuseta. „Nüüd tahaksin meelsasti litsentsi näha, mille konn number üks teile on andnud.“

„Ja mina tahaksin meeleldi teada, kas teie harilikult ikka armastate inimesi südaöösl üles äratada nendelt litsentside järele küsimiseks?“

„Teie olete täna öösel saatjat konnade teenistuseks kasutanud,“ ütles Elk kühidalt. „Ja wõib olla on teil au pealik Gordonile seletada, miks teie seda tegite?“

Lola pöördus esmakordselt Dicki poole. „Ma ei ole aparaati nädalapäewad tarwitanud, aga ühe minu sõbra õde palus täna õhtul seda kasutada. Ta läks tunnni aja eest ära.“

„Teie arwate preili Bennetti?“ küsis Gordon ja Lola tõstis täiuslikult mängitud imestusega oma iluselt kaares silmakulme.

„Kust teie seda teate?“

„Armas Lola, nüüd aga oled enese ära andnud,“ ütles Elk sõbralikult. „Preili Bennett seisis minu kõrwal, kui teie parajasti algasite konnakeeli lobisemist. Sa oled paljastatud, Lola. Ja kõige parem, mida sa teha saad, on maha istuda ja tõtt kõnelda. Eile õhtul tabasime number seitsme ja teame kõik. Homme kannab konn käeraudu ja mina tulin siia selleks, et sulle wiimast wõimalust anda. Ma olen sind nimelt salajas ikka hea meelega jälginud. Sinus tuletab midagi meelde mulle tütarlast, kellesse olin lord hulluseni armunud.

„Nüüd kõnelen teile midagi, Elk,“ ütles Lola. „Teie ei ole kedagi püüdnud ega saagi kunagi püüdma. Teie olete oma laiajalgse Balderi Hagniga ühte kongi pandnud, et triumfi üle elada. Kuid teie ei saa sellest muud midagi, kui suuri ebameeldiwusi.“

Teistel aegadel oleks Gordon selle awaldusse mõjust Elkile eriti huwitatud olnud, sest õnnetu detektiiwi lõug wajus alla ja ta silmitses Lolat abitult üle oma prillide.

„Hagn ei jää püsima,“ jätkas ta. „Sest konna käsi tabaks teda nagu ta Millsi ja Litnowi on kätte saanud ja nagu ta teidki saab, kui konn aga üldse teid wäärseks peab. Nõnda, nüüd wõite kui soowite mind areteerida. Teie kuulsite diktafoni läbi kõik, mida ma Ray Bennettile seletasin. Miks ei areteeri teie mind, et teha mulle protsessi?“

Äkilisest muutunud Elk teadis küll, et tal ühtegi süütõendust ei olnud tema wastu kaebuse tõstmiseks. Ja Lola teadis samuti, et see nii oli.

„Arwate teie minu käest nõnda pääseda, Bassano?“

Gordon kõneles ja naine waatas talle wihast wälgatawail silmil.

„Minu nime ees seisab „preili“,“ käratas ta.

„Warem wõi hiljem olete teie ainukt number,“ ütles Dick rahulikult.

„Teie ja teie sarnased elate wastutustundetult ja röömus selle üle. Wõib olla sellepärast, et ma küllalt kompetentne ei ole, wõib olla, et mul õnne ei ole. Aga ühel päewal tabame teid, olgu siis kas mina wõi minu järglane. Teie ei wõi wõitlust seadusega wõita, sest seadus on igawene ja jääw.“

„Minu korteri lähiotsimist ei unusta ma teile, aga ühte palwet ei pruugi mul kuulata,“ ütles ta põlglikult. „Ja kui härrad lõpetanud on, siis tahaksin paluda mulle natukene magamist wõimaldada, et ma hommikul päris laostatult üles ei ärkaks.“

„See on ainuke, mida teie kunagi karta ei pruugi,“ ütles galantne Elk, ja Lola naeris.

„Teie ei ole sugugi halb inimene, Elk,“ ütles ta. Teie olete muidugi halb detektiiw, kuid teil on kuldne süda.“

„Kui see õige oleks, siis ei kõhkleks ma üksi teie seltskonda jääda!“ oli Elki wastus, kui ta tagurpidi ja kummardustega uksest wäljus.

Elshami metsas.

Kui nad politseidirektsiooni tagasi sõitsid, oli Elk sügawatesse mõtetesse wajunud.

„See on kõige ebameeldiwam meile, et konnad ei ole seaduslikult keelatud ühing,“ ütles Dick. „Näib lõpuks weel tarwilik olewat peaministrilt paluda selle seltskonna sulgemist.“

„Wõib olla on see ka konn!“ ütles Elk lootusetult sõngelt. „Ärge naerge mind wälja! Pealik Gordon, ma ütlen teile, et kogu loo taga on kõrged loomad. Ma hakkan juba igat ühte kahtlustama.“

„Wõib olla alustate kõige pealt minu juures?“ küsis Gordon oma lustakas tujus.

„Seda olen ma juba ammugi teinud,“ oli otsekohene wastus. „Ja siis on mulle meelde tulnud, et ma ise wäikse poisina ööhulgus olin. Wõib olla elan ma kahepaikselt ja olen päewal detektiiw ning öösel konn,— seda ei wõi kunagi teada! — sest mulle on päris selge, et üks suurwaim on konnade keskel,“ jätkas ta mõtlematu wallatusega.

„Lola Bassano?“ arwas Dick.

„Ei, tema ei saa organiseerida. Ta juhtis ühekõiteistkümneaastaselt üht lawagruppi, ja see läks halwa organisatsiooni tõttu hingusele. Ma usun, et konnade juhtimiseks on samasugust intelligentsi tarwis kui näiteks pangajuhtimiseks. Maitland oleks mees! Ma olen pärast seda kui Johnsoniga temast kõnelesin, ringi tema ümber weelgi koomale tõmmanud. Johnson ütleb, et ta weel kunagi ei ole wanamehe pangaraamatuid näinud. Kuigi ta temale erasekretäriks oli, ei tea ta midagi öelda operatsioonidest — wõib olla ainult seda — et ta asju ostab ja müüb. Raha, mida wanamees erawiisil teenib, ei kanta samuti pangaraamatutesse ja Johnson oli otse hämmastunud, kui ma arwasin, et Maitlandil üldse peale selle seltskonna juhtimise mingit äri ei ole. Kuid nüüd tahan ma teilt midagi küsida, pealik Gordon, — kas teie ei tahaks heal meelel weenduda selles, et preili Bennettil midagi selle looga tegemist ei ole?“

„Teie ei usu ometi tõeliselt, et see nii wõiks olla?“ küsis Dick, keda uuesti ahastus waldas.

„Ma olen walmis kõigist kõike uskuma!“ ütles Elk.

„Tänaw on tühi, meie wõiksime tunni ajaga Horshamis olla. Mina omalt poolt tean päris kindlasti, et see mitte preili Bennetti hääl ei olnud, aga mõelge ainult sellele, et me neile inimestele seal ülewal peame aruandeid kirjutama. („Inimesed seal ülewal“ oli Elki muutmatu nimetus kõrgematele juhtidele.) Ja seal wihastatakse, kui meie lihtsalt ütleme, et kuulsime raadios preili Bennetti häält ja waewawäärseksti ei pidanud wälja uurida, kus ta tõeliselt sel ajal wiibis.“

„Teil on õigus,“ ütles Dick mõtlikult. Ja Elk teatas juhile uue sõidusihi.

Koitis hommik juba, kui auto läbi Horshami majaetud tänawate sõitis ja siis aeglaselt Maytree maja ette sõitis. Maja ei näidanud ühtegi elumärki. Eesriided olid akendel alla lastud, kuskil ei paistnud tuld.

Dick kõhkles, kui Elk käe ukselingile pani. „Ma ei tahaks neid inimesi sugugi hoameelega äratada, seletas poja kohta halbu sõnumeid toome.“

Kuid neil ei tarwitsenudki John Bennetti magamiselt äratada. Elki hüüti, ja kui ta üles waatas, nägi ta salapärast meest aknale najatamas.

„Mis toob teid siia, härra inspektor?“ küsis ta sumbutatult, nagu ei tahaks ta oma tütart äratada.

(Järgneb.)

Täna otsustatakse keskkoolide küsimus.

Ministritewaheline komisjon kinnitas haridusministri kawa wäheste muudatustega.

Suletakse gümnaasiumid Wändras, Räpinas, W.-Maarjas ja Jõhwis.

Täna tuleb wabariigi walitsuse koosolekul lõplikule otsustamisele haridus- ja sotsiaalministeeriumi poolt wäljatöötatud uus awalikkude keskkoolide wõrgu kawa, mis pikemat aega pinewil hoidnud kooliringkondi, lastewanemaid ja omawalitsusi.

Teatawasti töötas haridusministeerium wälja kawa, mille alusel pidi koondamisele tulema 60 klassikomplekti ja 4 keskkooli. Niisugune laiaulatuslik koondamise kawa oli tarwilik, sest keskkoolide wõrk on meil, wõrreldes rahwa arwuga ja selle majanduliku kandejõuga, wõrdlemisi tihe. Kuna wiimasel ajal

õpilaste arw tunduwalt wähenes,

siis jäi nende arw paljudes koolides hoopis wäikeseks. Nii oli Wäike-Maarja ühisgümnaasiumis kõigest 85, Räpina põllumajandusgümnaasiumis 90, Jõhwi ühisgümnaasiumis ja Wändra põllumajandusgümnaasiumis 110 õpilast. Koondamiskawa kokkuseadmisel wõeti põhimõtteks, et koondada tuleb seal, kus keskkoolide arw wõrreldes rahwaarwuga suur ja õpilaste arw selle tõttu wäike, mis põhjustas nähte, et koolid püüdsid kunstlikult kõrgel hoida õpilaste arwu, lastes need kergelt klassist klassi.

Suletud koolide asemel

kawatseb haridus-sotsiaalministeerium awada täienduskoolid 3-aastase kursusega, kus 2 esimest õppeaastat oleks üldhariduslikud, ja wiimane õppeaasta mitmesuguste kutsete õppimiseks. Koondamiskawa läbiwiimisel tõuseks õpilaste arw klassi kohta 30 peale 35 peale.

Klassikomplektide koondamise juures on püütud kinni pidada teatawast süsteemist. Osa 10-klassilisi komplektiga keskkoole koondatakse 7-klassiliste peale, kusjuures 1. ja 2. klass jääksid parallelklassidena töötama, kuna 3., 4. 5. klass oleks üksikklassid. Ühendatawate koolide õpetajad registreeritakse lahti ja walitakse ühendatawatele koolidele harilikus korras. Seega ei ole kummagi kooli õppejõud eesõigustatud seisukorras.

Haridus- ja sotsiaalministeeriumi poolt esitatud kawa oli kaalumisel wabariigi walitsuses, kust ta sisuliseks arutamiseks anti ministritewahelisse komisjoni. Wiimane arutas seda kawa kahel koosolekul ja tegi selles mõned wähemad muudatused. Nimelt surendas komisjon koondatawate klassikomplektide arwu 60 pealt 63 peale. Komisjoni otsuse järele, mis walitsuses lõplikule otsustamisele tuleb, —

on määratud likwideerimisele

Wändra ja Räpina põllumajandusgümnaasiumid, Wäike-Maarja ühis-reaalgümnaasium ja Jõhwi ühisgümnaasium, arwates 1. aug. s. a.

Tartu poeglaste reaalgümnaasium ja tehnikagümnaasium suletakse ja awatakse uus kool Tartu poeglaste gümnaasiumi nime all reaal- ja tehnika haruga. Samuti likwideeritakse Wiljandimaa poeglaste gümnaasium ja Wiljandi linna ühisgümnaasium, nende asemele awades Wiljandi ühisgümnaasiumi humanitaar-, reaal- ja kommertsharuga

Walgas ühendatakse Walga tütarlaste ja poeglastegümnaasium. Uus kool hakkab töötama Walga ühisgümnaasiumi nime all humanitaar-, reaal- ja majapidamisharuga.

Eelpoolnimetatud koolid kuuluwad likwideerimisele ja ühendamisele juba

alates käesolewa aasta 1. aug.

Peale nende koondatakse weel terwe rea teiste linnade ja maakondade koolide üksikuid harusid ja klassikomplekte.

Haridus- ja sotsiaalministeeriumi kawas oli ette nähtud ka Tartu tütarlaste gümnaasiumi klassikomplektide wähendamine 15 pealt 12 peale. Ministritewaheline komisjon asus seisukohale, et Tartu tütarlaste gümnaasium peaks jääma edasi töötama endise klasside arwuga. Ministritewahelises komisjonis wastuwõetud kawa tuleb wabariigi walitsuse koosolekul arutusele ja wäga wõimalik, et seal weel parandusi tehakse, kuid üldiselt wõib arwata, et nimetatud kawa enam-wähem esitatud kujul wastu wõetakse.

Õppetund Läti.

„Lennuk" jõudis Läti merewäe junbelipidustustelt tagasi.

Minisriitleja „Lennuk", kes oja wõttis Läti merewäe 10. a. juubelipidustustest, jõudis Tallinna reidile tagasi. Nagu sõidust osawõtjad seletawad, on reis kui ka pidustused kujunenud eriti huwitawateks ja sõbralikkudeks. Säärane nähe, kus korraga koos olid 8 rahwuse sõjalaewad, on haruldane ja seal wõib palju õpida. Läti laewastiku 10 a. juubelipidustused olid nende admirali poolt korraldatud eeskujulikult. Kõik wiidi kawakindlalt ja suurepäraselt läbi. „Lennuki" retk Liibawi möödus soodsa ilmaga hästi. Liibawi tuletõrjujuures oli juba ees läti sideohwitser Ltn. Ezerins, kes juhatas kätte ankrukoha. Meie kui sõjaliitlase koht oli keskel. Läti admirali lipulaewa „Wirlaitije" kõrwal. Meist lõunapool oli inglise admirali lipulaew „Dorsetshire".

Juba lähenedes Liibawile wõis merel märgata eelolewate pidustuste tunnust. Kohe peale „Lennuki" saabumist külastas laewa eesti 2. konsul Liibawis hra Grünberg ühes meie kaitsewäe esitaja kol.-ltn. Kohaliga. Pärast seda tehti wiisite läti ja inglise admiralidele. Wiimane oli juba eelmisel päewal Liibawi saabunud. Peale nende wiisitide järgnesid wiisidid maal tähtsamatele kaitsewõe juhtidele ja poliitikategelastele. Ka korraldati laewal mitmed wastuwõtud wälismaa laewastikkude juhtidele. Üldse jäid junbelipidustustest parimad muljed ja pidustusi tuleb hästi kordalläinuks pidada.

Ascoti wõiduajamised algasid.

Londonist, 16. juunil (Trj.). Hobuste wõidujooksud, Ascot'i wõiduajamised, awati teisipäewal. Kuningas ja kuninganna, kes wiibiwad Windsori lossis, wõtsid laupäewal külalisi wastu, nad jääwad Windsori kiilla kogu nädalaks. Kui ilmastiku tinginnised on soodsad, külastawad majestseedid iga päew wõidujooksu. Wõidujooksud kestawad neli päewa.

Wõidujooksust, nagu harilikult, wõtawad maailma kõige puhtawerelisemad hobused osa. Auhindadeks wälja pandud summad ületawad waremaid wäljapanekuid. Rahalisi auhindu on üle 40.000 naela ja ühes sõlmitute kihlwedudega ulatub see üle 60.000 naela. Kuningas ja kuninganna, kes sõitsid Buckinghami lossist Windsori laupäewal, külastasid tee peal Ascoti ja waatlesid wõidujooksude jaoks tehtawaid ettewalmistusi ja olid suuresti huwitatud totalisaatoriga tehtawatest katsetest.

Õnnelik wõitja käis miljoni järel.

Karskusliidu miljonäri tulewikukawatsusi.

Teisipäewal wõttis E. Karskusliidu loterii õnnelik miljoniwõitja Alfred Krips Tartus oma wõidu loterii toimkonnalt wälja ja kandis selle üle Eesti Panka.

Alfred Krips on 29-aastane noormees. Elab Wõrumaal Kõlleste wallas Karaski külas, kus ta möödunud sügisest saadik kauplust peab. Teisipäewal sõitis omnibusega Tartu miljonile järele. Wõidusummat ei tulnud ta ise wälja wõtma, waid esitas pileti Eesti Panga Tartu osakonnale inkasjoks. Pangaametnik läks siis piletiga Karskusliitu, kust jai maksujuhatuse miljoni peale Tartu Linnapanka. Maksujuhatuse wastu anti Linnapangast ümmargune wõidusumma kätte ja pangaametnik wiis selle üle Eesti Panka, kus õnnelik wõitja summa oma arwele laskis kanda.

Meie kaastöölisel oli juhus wastset miljonäri kõnetada. Õnnelik wõitja on tasane loomuga, tagasihoidlik noormees. Küsimusele, mis ta suure rahaga mõtleb peale hakata, wastas mees: „Eks näis, wast saab mõni kinniswara kusagilt waadata." Jutuajamisel selgub, et kinniswara all on mõeldud linna wõi alewi maja. Talukoha omandamise mõte ei näi teda suurt wõluwat. Palju enam on ta huwitatud kaupmehe karjäärist. Awaldab kahetsust, et ei teadnud esmaspäewal rahukogusse kinniswarade oksjonile tulla, oleks tõhtnud osta seal Elwa kaupmehe Jaan Mitti maja, kus head kauplusruumid. — Jääb mulje, et õun on seekord päris õigetesse kätesse läinud. Wõitja oma õnne nii kergesti lahti ei lase.

Miljonäriga oli kaasas ka tema noorem wend Richard Rönguist. Wiimane on jutukas noormees ja annab teateid oma perekonna kohta. Isa olnud omal ajal mõisakutsar ja nüüd elutsewat Krüüdneris kolmanda poja juures, kel asunikumaa Pusu karjamõisast.

Samas Eesti Panga ruumes oli juhus kohata ka

õnnetowa pileti müüjat

Johannes Winti. See on noormees, kes reklaamautost Barklai platsil müüdas pileteid. Noormehel on weel nreeles, kuidas enne lihagõtte pühi A. Krips tulnud ja soowinud, et müüja ise oma käega annaks ühe pileti, missugune soow rahuldati. Suur osa piletiostjaid tulnud ikka soowiga, et müüja ise annaks pileti, sest inimesed olewat piletiostmisel ebausklikud. Teise käe läbi saadud piletist loodetawat alati õnne.

Weel teisteist rahwa ebausu kommeteist teab piletitemüüja rääkida. Paljud tulewat ja nõudwat teatawa numbriga piletit ja kui seda müügil ei ole, siis üldse ei ostwat, sest

neile „näidatud unes",

et just soowitud number toowat wõidu. Teised nõudwat aga teatawat piletit sellepärast, et ettekuulutaja unnustanud sellest piletist wõitu. Wiimaste usku ei tõigutawat põrmugi seletus, et ega ettekuulutaja runal pole ja wõidunumbrit reistele hakka soowitama. Keegi naisterahwas saatnud tellimise 100 pileti peale teatawate numbrite järele ja kui neist jajast piletist üks ainus 2 krooni wõitnud, siis olnud ostja weendunud, et loosimist pole toimetatud õieti.

Piletimüüja tähendab lõpuks murelikult: „Et ka ise midagi wõidaks! Müüsin üle 8000 pileti ja sellega omandasin üle 800 wõiduwõimaluse preemiate wäljaloosimisel, kuid suuremat wõitu, autot, ei saanud. — Üks ainus number oli ainult wahet."

Telefoniühendus „Walge elewandi" maaga.

15. juunil awati telefoniühendus Eesti ja Siiami wahel. Ühendust wõib saada kõigist kohtadest Eestis Pangkongi telegraafikontori awalikku kõnepunkti. Kõnelda wõib ainult igal äripäewal kl. 10—12 ja 15—17. Lubatud on ainult lihtkõned. Kõne taks on 99 kr. 94 s. kolmeminutilise kõne eest. Kõnede tellimised tulewad sisse anda aegsasti juba eelmisel päewal.

Omawalitsuste maaga waruskamise määrused kinnitati.

Hiljuti riigikogu poolt wastuwõetud omawalitsuste maaga warustamise seaduse elluwiimise määrused kinnitati esmaspäewal wabariigi walitsuse koosolekul. Selle alusel awaneb põllutööministeeriumil juba tänawu juurel wõimalus ammuoodatud omawalitsuste maade korralduse küsimuse lahendamisele asuda. Määrustega on omawalitsuste ja nende asutuste üldiselt tarwitamiseks jäetud maid tegeliku tarwiduse ulatusel. Ülenormi maad korraldatakse wäljaandmiseks maatahtjatele.

ETK ei müü erakauplustele kaupa.

Neil päewil peetud E. T. K. peakoosolekul kinnitati ka E. T. K. ja tarwitajate ühisuste koostöötamise kawa, milleks mööduunud aastal peakoosolekul erikomisjon moodustati. Kawa põhimõttelisteks alusteks on, et E. T. K. lõpetab kõrwalmüügi mitteliikmetele piirkondades, kus kohalikud ühisused wõtawad üle E. T. K. kõrwal- ja wäikemüügid erakauplustelt ja ühes sellega suurendawad oma osutusid E. T. K.-st.

Tarwitajate ühingute omawahelise koostöö soodustamiseks peeti tarwilikuks koostöölastada ümbriskonna ühisgute tähtsamate kaupade müügihinda ja tinginusi, et ära hoida niisugust nähet, et üksikud ühiskauplused müüwad kaupasid palju odawamalt kui naabruses asuw ühiskauplus.

Saarlaste protsess wallasekretäri pärast riigikohtus.

Saaremaal Laimjala wallawolikogu walis 21. jaanuaril wallasekretäri. Kandideeris kolm isikut, neist kats kutsega ja üks kutseta. Waliti kutseta Joh. Tarkpea, kes kuni 1917. a. wallasekretärits olnud kusagil teises Saaremaa wallas. Selle walimisega ei jäänud rahule üks kutsega kandidaatidest. Rahulohiunikule esitud kaebuses palus ta tühistada wallawolikogu otsuse, seletades, et seaduse järele tuleuat uuesti walitawatel sekretäridel oma ametioskuse kohta tunnistus ette näidata, Joh. Tarkpeal seda aga ei olnud. Rahukohunik rahuldas selle palwe, leides, et J. Tarkpead tuleb arwata uuesti ametisse astujaks, kes peab esitamata oma ametioskuse kohta tunnistuse. Kohtunik kirjutas wallawolikogule ette nii seadusepärasesti walimisi korraldada sekretäri leidmiseks.

Selle peale kaebasid walitud Joh. Tarkpea ja wallawolikogu riigikohtusse, kus aga kaebused tagasi jäeti.

Wõõra walla lastelt wõib õppemaksu wõtta.

Tartu maawalitsus oli annud rahukohtunikule protesti Mustwee alewiwolikogu otsuse peale, millega iga wõõra walla lapselt, kes Mustwees algkoolis käis, wõetakse 15 kr. õppemaksu. Maawalitsuse wolinik arwates olewat algkoolis õpetamine maksuta ja sellepärast ka eelseodud alewiwolikogu otsus õppemaksu wõtmise kohta seadusewastane.

Mustwee rahukohtunik aga leidis, et siin ei ole midagi seadusega wastuolus. Need wõõra walla lapsed, kellele oma wallas ajutwad koolid lähemal kui Mustwee algkool, wõitwad selle maksu määramise puhul oma kooli minna. Et taha aga lapsewanem maksuta algkooli tarwitada, siis ei wõi temale ära keelata oma lest teise kooli panna ja selle eest wabatahtlikult alewi poolt nõuetawat maksu maksta. Rahukohtunik jättis maawalitsuse protesti tähelepanemata.

Selle peale andis maawalitsus rewisjoniprotesti, tähendades, et keeld õppemaksu wõtmise kohta olewat kategooriline ja maksiwat igal juhul. Riigikohus jättis aga rewisjoniprotesti tagasi järeleja.

Jäämurdja tüürimehe protsess.

Weeteede walitsuse direktori otsusega lubati jäämurdja „Tajuja" esimene tüürimees Wold. Warwas palgata erakorralisele puhkusele tema ametkoha 1. apr. ärakaotamise puhul. Ühilaii teatati, et W. Warwast ei loeta enam riigiteenistuses olewaks ja ta ei olewat ka ametnikkude reservi arwatud. Selle otsuse peale esitas W. Warwas riigikohtule kaebuse, tähendades, et tema kohta tehtud otsus on seadusewastane ja teda oleks pidanud arwatama ametnikkude reservi. Riigikohus tühistas weeteede walitsuse direktori otsuse ja saatis asja uuesti otsustamiseks tagasi.

Tormi häwitustöö Inglismaal.

Londonist, 16. juunil. (Trj.) Läinud pühapäewal Inglismaal möllanud tugewa tormi kohta selgub nüüd üksikasju. Tugew torm jõunitas suuri majandusliisi kahjusid. Kaks inimest sai surma, kümmekond wigastada. Üks maanteel sõitew auto tõsteti tormist õhku ja wirutati 50 meetert eemale maha. Pikne löi sisse Waddingtoni kirikusse. Kirik ja 30 ümberolewat maja häwinesid tules.

Birminghami ceslinnas kiskus torm mõnedel majadel katused ja tõukas korstnad ümber. Üle neljasaja puu on mahamurtud, naine, kes tormist warjule oli läinud, sai langewa puu läbi surma, paljud teised inimesed on wigastatud. Tyne's lõi pikne mehe surmuks. Leedsis on majadel katuskorwid puruks lõhutud. Cliterhoe ligidal olewasse kiriku lõi wälk sisse. Tugewad wihmasajud tekitasid paljudes kohtades uputusi, ligi sada maja Welshpoolis on wees. Raudtee liin Londoni Straffordi ligidal on ärauhetud. Rongid liiguwad teist siini mööda.

„Saint Philbertil" hukkus umbes 500 hinge.

Hukkunud laewast ei leita wähematki jälge.

Pariisist, 16. juunil. Kohutaw „Saint Phliberti" laewakatastroof on rohkem ohwreid nõudnud kui esialul arwati. Reisijate esialgsel kokkuleppel oli unustatud kaasa arwata 50 last, kellel sõidupileteid ei olnud lunastatud, sest et nad olid alla 7 aastat wanad. Need lapsed kaasa arwatud wõib surma ohwrite arw 500 peale tõusta.

Esmaspäewal käisid wedurlaewad ja merelennukid õnnetuse kohal, et kindlaks teha hukkumise paika, kus asub hukkunud laew merepõhjas. Kuid kõik otsimised jäid tagajärjeta. Teisipäewal saadeti tuukrid wälja.

Hawaje agentuur awaldas umbkaudse hukkunute esialgse nimekirja, milles on 360 inimest. Mitmes perekonnas on 4—5 liiget laewaga hukkunud. Suurem osa uppunuteist oli Nantes'ist.

Õnnetute omaste toetamiseks tahetakse logu Prantsusmaal korjandus toime panna.

Saksa saadik käis esmaspäewal wälisminister Briandi juures laewaõnnetuse puhul laastundmust awaldamas. Laastunde awaldusi on tulnud paljudelt teistelt walitsustelt.

Tartu Majaomanikud nurisewad üürnikkude üle.

Kas kinniswara maks on Tartus kõrgem kui mujal.

Lahkhelid opositsiooni blokis — abidirektori koha pärast.

Waalamata juwisele ajale wõttis Tartu linnawolikogu 15. juuni koosolekust osa 45 wolinikku. Koosolekut juhatas W. Tubin. Päewakorrast wõeti ära Emajõe tän. asuwa krundi osa müümine ja linnapanga abidirektori ning abidir. kahe asemiku walimine, kuna kandidaatide suhtes ei olnud rühmade wahel kokkulepet saawutatud.

Wiimase kohta olgu tähendatud, et linnapanga seise abidirektori koht on seni kuuluud majaomanikkude rühmale. Nende esindaja wolitused lõpewad 29. aug. Kuuldawasti senist esindajat enam sealt poolt üles ei seata, selle asemel on aga igal opositsiooni blokki kuuluwal rühmal oma kandidaat. Misjugune see õige on, selgub ehk ailes siigiseks.

Päewakorra juure asudes

pandi wolikogu juhataja teise asetäitja kohale ette Inw. Ingermanni poolt Inw. O. Allik. Linnapanga direktori kohale seati esen. Sumbergi poolt senine direktor A. Pakosta. Walimisel sai O. Allik poolt 33, wastu 10, A. Pakosta poolt 42, wastu 3, sellega mõlemad walitud.

Wõeti wastu waidlusteta linnawalitsuse ettepanek Tähtwere maa planeerimiskawu osaliseks muutmiseks. Muudatus käib tänawate wõrgu kohta.

Samuti kinnitati linnawalitsuse ettepanek, Lossi tän. asuwate majaomanikkudele nende soowi kohaselt ehitada weewärgi magistraal. Selleks otstarbeks annawad majaomanikud ise linnale laenu kuni 5000 kr., mis tuleb linnal tasuda 10 a. jooksul.

Rohkem aega nõudis

kinniswara hindamise kohta

käiwa juhatuskirja par. 9 muutmise küsimus. Selles räägitakse nimelt majade korraspidamise kulude protsendimääradest. Wastawa ettepaneku on teinud wolikogu majaomanikkude ja majandustegelaste koondis.

Linnawalitsus, asja läbi kaaludes ja arwesse wõttes k. a. toimepandud kinniswarade hindamise tagajärgi, on otsusele jõudnud, et seda ettepanekut ei saa wastu wõtta, sest selle tagajärjel wähenekšid linna tulud niiwõrt, et eelarwe täitmine ohustub wõimatuks.

Wastasrind, kes ei ole kunagi arwestanud linnakassa seisukorraga, waid igal parajal ja mitteparajal juhusel ainult makude wähendamist nõuab, jellega loodes meeldida waljatele, ütles oma kawa kõwasti kaitsma. Tekkisid waidlused, kus on kinniswara maks suurem — kas Tartus wõi Tallinnas. Lnw. Serp, Tallo, Ingermann j. t. tõendawad, et Tallinnas olewat nimet maks kõige wõisem. Selle peale tähendas linnapea, et Tallinnas tänawate korrashoiu kohustus langeb majaomanikkude eneste õlgadel ja see maksab ka õige palju.

Edasi nurisesid majaomanikkude rühma esitajad, et

sissetulekud majadest

olewat kõwasti langenud. Üürid lähewad alla iga päewaga ja sedagi, mis saada on, ei saa üürnikkudelt kätte. Paljud jätawad üüri tasumata, seda kahju wõiwat aastas arwata kuni 10 proti. peale kogu maja sissetulekuist. Ja mõnest ei saa muidu lahti, kui anna omalt poolt wäljakolimise raha juure.

Lnw. Sumberg juhtis tähelepanu asjaolule, et kinniswarade tulukus igal pool on langenud, konjunktuur on niisugune. Linna majad annawad praegu ikka weel 7—9 proti. maal asuwad kinniswarad aga waewalt 2—3 proti.

Edasi küsib lnw. Sumberg, kuidas seda niiid mõista: alles hiljuti seletati majaomanikkude rühma poolt, et neil olewat üürnikkudega ühised huwid. Niiid aga selgub, et need huwid ei olegi nii wäga ühised ja üürnikud jätawad üüri wõlgu. „Minul," tähendab Sumberg, „on omad üürid maksud, aga (näitab üürnikkude rühma poole), kuidas on lood teie pool?" (Üldine naer.)

Waidlus lõpeb sellega, et muutmise ettepanek tagasi lükatakse. Küsimus tuleb nagu nii linna eelarwe komisjonis kaalumisele ja kui wõimalik on makse alandada, siis ei ole selle wastu kellelgil midagi.

Jalgpalli-mehed.

Tartu jalgpalliklubi poolt on palue eilsete Karlowa mõisa elumaja ees aiuwat maa ära andja jalgrattawõistjaks. Klubi mehed on sisse juba oma wõistlusi üsje murdnud. Lnw. Kullam leiab, et see maesti korras nii olewat — kuidas ja millega ikka olgu läte saad. Teiselt poolt imestatakse, et klubi omawoli tarwitamist wõidaks linnawolikogu logum õigeks küta. Pealegi on jalgpalli jaoks Tammelõ spordiwõljal ruumi küllalt.

Klubi palwe otsustatakse eirawalt. Samuti ei lastakse tagasi Emilie Holsti palwe restorani avamise kohta Karlowa tän. 7 ja politseiprefekt kauplemise palwe neile lubada wanas kohas edasi kauplemist kuni turuhallis prügiamisini jäätwad nad nagu nii kohale, kuid jõigisel tuleb neil ajuda teistesse kohta.

Koosolek lõpnes kl. 9.

Maanaiste suwipäew Kehtnas.

Koos oli 500 perenaist.

Kolmas maanaiste suwipäew Kehtnas, mis kujunes suuremaks seniolnuist, oli toonud kokku üle 500 maanaise kogu maalt. Peale selle filastasid suwipäewi 11 maanaiste ekskursioni, millest wõitis oja ka meid.

Kogu sellele suurele osawõtjate hulgale sai osaks koolijuhatuse, õpetajate ja õpilaskonna poolt kõige parem ja soojem wastuwõtt. Wiimaseit olenes kindlasti ka koosolijate aktiine osa tuju ja ütlem mõeleelu kogu suwipäewade kestel.

Suwipäewad awas 12. juunil Maanaiste Kesk. seltsi esimees pr. L. Käbin. Tervitusi olid saatnud suwipäewadele weel mitmed ajutised ja ütlus.

Esimesena refereeris Saku majapidamiskooli juhataja pr. A. Käsper teemil: „Eesti naine koduorraldajana", milles rõhutas, et kodu korraldamise olgu meie kõikide lähem ja suurem ülesanne.

Teisena kõneles Kehtna kõrgema kodumajanduskooli õpetaja prl. J. Müürisepp piimast ja selle saaduste kasutamisest, tuuwustades koolijaid mitmekesiste ja lihtsate piimaroogadeid wõimalustega pere toitmisel, näidates ja andes maitsta 8 liiki kodusel wõiu walmistatud juustuid ning paari piimajooki.

Sõituel tuuwustaid kooli juhataja A. Arrak ja õpetajad kooseliisid kooli majapidamise ja kooli tegewusega. Kuuma waadeldi kooli aedu, kasuwi, maja, kanalat, pesupesemise tisisejadeid, kooli ruume jne. Maanaiseele meeldis eriti, et kooli juure on wõetud kasuaeda 3 last, mille iõtu õpilastel on wõimalus isuwuda põhjalikumalt kasiksewatusega.

Teisel päewal oli Eesti Maanaiste Kesklidu aiemõttudekoosolek, kus peale ametiku päewakorra päewakohase lõnega „Seltsloodlik töö ja seltsloodlik kaswatus" esines riigikogu esimees K. Einbund.

E. M. Keskseltsi tegewuse arendeis tõusu ei keiselis on möödunud a. teinud edasi organiseerimistööd, kuid peatõõls on olnud kutsealaste kursuste korraldamine. Kursusi on korraldanud kõikes E. P. Keskseltsiga mitmesugusiid kodumajanduse aladelt, kangete üle paaristja, peale selle terwe rida loengaid terwisheim, kodukorraldamise, kõlbsuse jne. aladelt, niihästi juhatustiikuete, instruktorite kui ka wõõrastelt pakutud õõtude poolt.

E. M. K. korraldas koos E. Naiskiiduga suurema rahalise loterii, millest saadud ülesõidu wõi kõlbselts kulutada peakoosoleku esimese järele esimesi kaan maanaiste kõikumiste kaitse ulatuseks wõi tarwaiseks.

Nõukogusse walisi wanaduse järgi wõõra languse asemele: pr. M. Jõmes Wiljandimaalt, prl. Kreenberg Harjumaalt, pr. Laarmann Tartumaalt ja prl. A. Kõiw Wõrumaalt. Rewisjonikomisjon walitakse eriline koosseisus tagasi.

Peakoosolekust wõtsid osa hõimesõjusega 156 esitajat 80 maanaiste selts poolt, peale selle 200 naist tõnasõjusega.

Nus nõukogu omal koosolekul walis juhatuse endises koosseisus tagasi.

„Poseidon" on muda all.

Pääsetööd lõpetati.

Weihaiweist, 16. juunil. Pääsetööd hukkunud Inglise allweelaew „Poseidoni" ülestõstmiseks lõpetati ja kõik pääsetaewad sõitsid tagasi sadamasse. Tuldi otsusele, et hukkunud weealuse paadi päästmine on wõimata seist ta on merepõhjas kattunud 12 jala paksuse mudakorraga.

Prof. Balodis kaewati wälja.

Riia, 16. juunil. Teirpaewe leinamisel kaewati prof. Kari Balodise kõrr wälja. Wõljakaewamine sündis wiade kuldriste pärast, nagu oleks prof. Balodis sinna arseenimürgituse.

Lend Roomast Londoni 5 tunniga.

Londonist, 16. juunil. (Trj.) Ameerika lendur Hawks sooritas teise wäljapaistwa peatusteta kiirlenni Roomast Londoni. Lenni teostas Hawks wiie tuuni kolmekümnewiie minutiga.

Uurimiskomisjon Kesk-Euroopa riikidesse.

Pariisist, 16. juunil. (Trj.) Prantsuse rahaministril oli riigipanga juhtide ja teiste Prantsuse rahandusringkondade esitajatega suurem nõupidamine Austria ja Saksa rahanduse raske olukorra üle. Nõupidamisel otsustati Kesk-Euroopa riikidesse uurimiskomisjon saata. Komisjon koosneks kuuest pankade esitajast ja kahest töösturite esitajast, ja ta peaks tegema ettepanekuid rahwuswahelise koostöö korraldamiseks nimetatud riikide rahanduse parandamiseks.

Tänawawõitlustele tehti lõpp.

24. inimest wangistatud.

Pariisist, 16. juunil. (Trj.) Wõitlused barrikaad. Roubaix's kestsid terwe puhapäewa ja öö wastu esmaspäewa politsei sõjaarmeeria ja tekstiilitöötuste streikijate wahel. Barrikaadid, millesse tarwitati ka suuri riidepalle, wõtsid tuld, arwatawasti politsei laskmiest. Tänawad täitusid leekidega.

Lõplikult puhastades tänawaid streikijatest arreteeriti 24 inimest. Leiti üks pommi lõhkewalmis sütikuga. Kolm politseinikku ja kaks tulekõrjujat on tõsiselt wigastatud.

Hädaseisukord Saksamaal.

Kohutaw auk riigi eelarwes.

Kas Brüning sundab püsida?

Politiline seisukord Saksamaal ei ole enam kaua aega nii segipaisatud olnud kui praegu, mil riigikantsler Brüning ja wälisminister Curtius lootusrikkalt Chequersi kohtamiselt tagasi koju on jõudnud.

Olgugi et alul Inglismaa külaskäiguga rahulolemine natukene surrutas enne seda awaldatud hädakorra määrustega tekitatud ärewat õhkkonda, on wiimased päewad Saksa walitsusele toonud kriisiõhkkonna otse ukse alla.

Kõrwale jättes wälispolitilisi mõjutusi walitsuse seisukorra halwenemisel, eriti Prantsuse wälisminister Briandi hiljutist kõnet saadikutekojas, on kogu politiilise huwi tulipunktiks „Notverordnung“ — hädakorra määrused. Chequersi sõidu eelpäewal awaldatud määrused on Saksamaal tekitanud ääretu rahulolematuse laine, ning wägisi näib, et paljud arwawad karika juba ääretasa olewat. Erakonnad peawad ju paratamatult oma walijatega arwestama. Kahtlemata ei jäta see suur protestimeeleolu oma mõju awaldamata erakondade seisukohtadele riigipäewa kokkuastumise küsimuses hädakorra määruste käsitamiseks. Teatawasti esinesid kommunistid ja rahwussotsialistid selle nõudega.

Wäga palju oleneb selles küsimuses mõõduandwa erakonna — sotsiaaldemokraatide seisukohast. Ja wiimasel minutil on läbirääkimised walitsuse esitajate ning erakonna juhatusega katkenud. Walitsus ei ole wõimaliku leidnud nõutud järelandmisi teha. Sotsialistide seljataga rõhuwad peale kindlasti ametiühingud. Deklareerisid ju nad, et hädakorra määrused tähendawat sotsiaalse ülekohtu kuhjamist, mis kogu töölisklonna wastuastumist nõudwat.

Rahwaerakond on küll nüüd järele andnud ja ei hääleta riigipäewa kokkukutsumise poolt. See ei ole aga weel midagi paremaks teinud. Brüning igatahes juba enne president Hindenburgi poole sõitu awaldas oma seisukoha, — kui riigipäew kokku kutsutakse, siis lahkub walitsus.

Ja eile pidi langema liisk.

Kuigi äärmuslaste ettepanek riigipäewa kokkukutsumiseks kord tagasi lükati, tuli riigipäewa wanematekogu teisipäewal wiesti selles küsimuses kokku. Wanematekogu käes seisis wõti walitsuse kriisiks, kui midagi ühetsistlümnendal tunnil ei muutunud.

Kui peaks puhkema kriis, siis on see wäga tõsine sündmus, ning selle tagajärgi oleks raske ennustada. Meie teame wiimastel päewadel hoogsalt peadtõstnud kommunistide rahutusi Berliinis, Kasselis, Bremenis ja mujal. Need räägiwad selget keelt. Saksamaal on äärmused hädaohtlikus tõusu kursis. Sisepolitiline kriis ainult weelgi soodustab surutist ja kõigutaks rahu.

Mis puutub hädakorra määrustesse enestesse, siis ametiklkudest kuuldustest, mis määruste awaldamise eel ringi liikusid, paistis, et need olekſid pidanud katma ainult umbes 700 miljoni margalise 1931. aasta jookswa riigieelarwe puudujäägi, mida oli sodata ettenägemata suure tulude laekumise tagasimineku, püsiwa majanduskriisi ja sellega otseselt seotud tööpuuduse tagajärjel. Kärpimistega igas eelarweosas, töötatööliste toetuse ja sõjainwaliidide toetuse wähendamise, weel kord ametnikkude tasu alandamise, tugewa juhkru, tubaka, bensiini ja teiste maksude tõstmisega, pidid hädakorra määrused umbes 200 milj. marka andma. 200 milj. oleks jäänud waruks.

Siis tuli aga pomm.

Uue hädakorra määruse korraldused ei pea enam täitma esialgset 700 milj. puudujääki, waid terwe rea puudujääke kogusummas 1300 miljonit marka. Selles summas on riigi puudujäägid kui ka osariikide ja kogukondade omasid. Tähendab, terwe rida tühje kohti, mille täitmisel riik oma maksukeskuslikkuse ja teiste seaduslikkude kohustuste, eriti sotsiaalpolitiliste, tõttu peab kaasa minema. Hädakorra määruste alusel seks otstarbeks minewaid summasid nimetawad aga asjatundlikud rahandusringkonnad weel „wäikeseks saneerimiseks“. Osariikidel ja kogukondadel on hulka erikulutusi, wõlgu ja puudujääke, mida tuleb katta oma jõurst ilma riikliku kaasabita. Kuidas selle „suure kurjaga“ walmis saadakse, jääb esialgu osariikide ja kogukondade eneste rahandusaparatuuri hooleks.

Kõnes olew 1300-miljoniline puudujääk on kalkuleeritud peaasjalikult määratust tagasiminekust maksude laekumisel jookswal aastal ja muutumatul seisul püsinud töötute arwust, kellele koetus tarwilik. Kas see summa tõeliselt kokku tuleb, on muidugi küsitaw. Teatud kindlusetust näitab juba see, et 1300-miljonilise augu katteks ette kalkuleeritakse rohkem, nimelt 1800 milj. marka. Sellest wõib järeldada embaklumba, kas on kogu puudujääk tõeliselt suurem, wõi et maksmapandud korraldused ei täida lootusi. Kogu hädamäärustik on sellega paberlik. Põhjendatult leitakse, et ta seisab sama hapradel jalgadel kui tema eelkäijad saneerimise kolm hädakorra määrust.

Pessimistid arwestawad, et 1931. aasta tõeline puudujääk riigi eelarwe täitmisel kaswab üle kahe miljardi, sest töötatööliste arw kõige tagasihoidlikumal ennustusel oleks eelolewal talwel kaugelt üle 5 miljoni. Sama arwab ka tööminister Stegerwald. Riigikantsler Brüning isiklikult peab 1932. aastat tõeliseks kriisiaastaks, kus 1931. aasta majanduslise häda järeldused täiel määral puhkewad. Ja rahaminister Dietrich kaitseb end etteheidete eest liig suure optimismi pärast sellega, — ta ei ole rahwalt tahtnud julgust röövida. See wõib omast kohast õigustatud olla, kuid ta halwab usaldust nüüdsete arwestuste wastu ja kõwendab kartust wiimase hädakorra määruse ümber.

Kes ütleb, et see on wiimane ja wiib terwenemisele?

Sarnastes kartustes arutab Saksa ajakirjandus uusi määrusi ja kohustusi, mis nendega kaasas käiwad. Nende teraw ots haarab eriti niigi piiratud sõjainwaliidide pensione ja töötatööliste toetusi. Seega waestest waesemaid.

Wälismail wõib olla paistab silma, et wast tahetakse hädakorra määruste käredusega Saksamaa majanduslist surutist liialdada ja seega wõlausaldajatelt riikidelt Youngi kawa rewideerimist wälja pressida. Wast tekitas seda muljet ka hädakorra määruste manööwerlik Chequersi sõidueelne awaldamine. See oletus on, wähemalt osalt küll ekslik, sest olukord on ikkagi Saksamaa hingemattew. Brüningi kabinett on kaua ennast lasknud kanda lootustest majandusliste olude paranemisele ja illusioonidele rajatud saneerimise reaalsusest. Kui aga nüüd ootamata, senistest saneerimisabinõudest hoolimata, ilmnes uus puudujääk ja koletise pea ennast halastamatult munast wälja kooris, tuli walitsusele arusaamine kohutawast rahandusolukorra halwenemisest.

Ometi paistawad wiimased abinõud liialt kategoorilised olewat, millest tingitud segadus rahwa usalduses walitsuse wastu.

Julge pealehakkamise tulemus on kas Brüningi triumf wõi langus, riigipäewa suwepuhkusele jäämine wõi waiclused suwises Berliinis. Liisulanguse sügawamaid järeldusi on aga raskem ennustada.

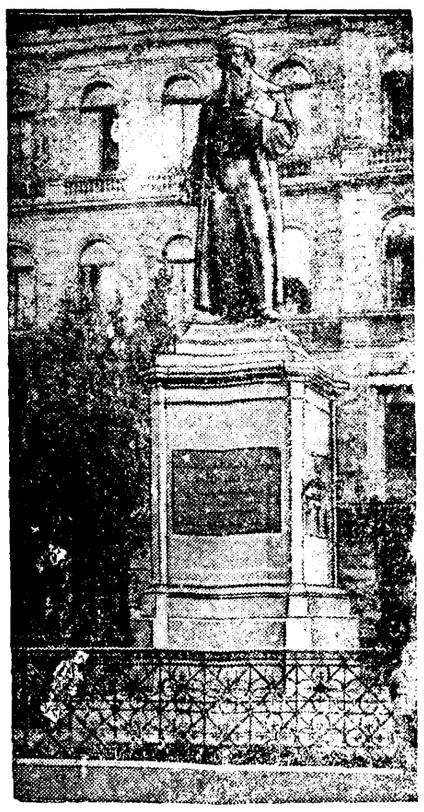

Mainzis mälestatakse trükikunsti leidurit Gutenberg'i.

Ühenduses 30-ne aasta Gutenbergi muuseumi awamise juubeliga Mainzi's leiawad seal aset 20.—24. juunini suured pidustused hüüdsõna all „Roosipäewad Rheinil“ trükikunsti leiduri auks tema kodulinnas. Gutenbergi muuseumis awatakse erinäitus, pidueetendusel kantakse eriline näidend „Johanniswunder“ ette. — Üleswõte on Gutenbergi mälestussambast Mainzi's.

Kriisi õhkkond Inglismaal.

MacDonaldi üllataw kaotus alamkojas.

Teisipäew pidi tooma selgust.

Londonist, 16. juunil. (Trj.) Inglise walitsuse keerulist seisukorda raskendas weelgi walitsuse kaotus alamkojas esmaspäewa pealelõunal. Üldiseks üllatuseks wõeti wastu wanameelsete erakonna liikme parandusettepanek põllukultuuri maa wabastamiseks maamaksust. Ettepanek sai poolt 232 häält ja 209 wastu. Hääletuse awaldamisele järgnes wastasrinna ridadelt hüüdeid walitsuse aadressil: „Ametist lahkuda!“

Baldwini küsimuse peale, mis walitsus kawatseb teha, wastas peaminister MacDonald, et parandusettepanek maamaksu seaduseelnõu põhimõtet ei riiwa, mispärast tema ka käesolewast hääletusest ei tee oma järeldusi, ei taha seaduseelnõud alamkojast tagasi wõtta ega kawatse ka ametist lahkuda.

Kõikide silmad on nüüd pöördud teisipäewasele otsustawale hääletusele wabameelsete parandusettepaneku kohta maamaksu seaduseelnõu juure. Missugused saawad hääletuse tulemused olema, selle kohta on raske oletusi teha.

Kuuldawasti olewat aga walitsuse salapitseri hoidja Johnson awalikult lubanud kihla wedada 6:5 wastu selles mõttes, et Inglismaal uued walimised ukse ees seisawad.

Snowden ohwriks?

Esmaspäewa õhtune Inglise walitsuse koosolek kestis hilja ööni. Seal oli arutusel wabameelsete ettepanek maamaksu asjus. Kuid otsust ei tehtud. See tehakse teisipäewal enne lõunat peetawal walitsuse koosolekul.

Wabameelsed tegid walitsusele uue parandusettepaneku, milles walitsusele teatawaid järeleandmisi tehakse.

„Daily Telegraphi“ teatel olewat mõned walitsuse liikmed wabameelsete poolt esitatud uue ettepaneku wastuwõtmise poolt, kuid warakantsler Snowden nõudwat selle ettepaneku tagasilükkamist.

Mõned wabameelsed olewat arwaimsel, et kriisist muidu mööda ei pääse, kui tuleb walitsusel selleks warakantsler Snowden ohwerdada.

„Daily Maili“ teatel on Genfis wiibiwale kolmele ministrile telegraafi teel saadetud teade, et nad walmis olekſid tarbekorral Londoni lendama, et otsustawast hääletusest osa wõtta.

Üldiselt ollakse arwamisel, et kui walitsus teisipäewal alamkojas wähemusse jääb, siis on uued walimised möödapääsemata.

Jumalagajätt igaweseks...

Mõned hukkunud Inglise allweelaewa meeskonna liikmetest, Portsmouth'is, enne äراsõitu Hiinasse, kus nad õnnetust aimamata naised ja lapsed jumalaga jätsid.

Läti arreteerib kommuniste.

Punaste kawatsused Läti laewastiku juubeli puhul.

Riiast, 16. juunil. Läti kaitselaewastiku pidustuste ajal oli kommunistidel teoksil mitmesuguseid urgitsemisi. Nende poolt lewitati Liibawis lendlehti rootsi, prantsuse, inglise, poola, soome ja läti keeles. Teatati ka kommunistide riietumisest wälismaa meremeeste riietesse, et sel teel neile hõlpsamini juure pääseda. Ettewõetud läbiotsimiste ajal wangistati 10 kommunisti. Suurdlusega tahetakse kindlaks teha, kas lendlehed on trükitud kominterni wõi kohal. kommunistide keskkomitee korraldusel. Wangistatute nimesid ei awaldata.

Allweepaadi hukkumine Wladiwostokis.

Pariisist, 16. juunil. Moskwa teadete järele on Wene allweelaew „Chrabröi“ Wladiwostoki sadamas hukkunud. Päästetööd on käimas. Ei ole lootusi allweelaewa meeskonna päästmiseks.

Täienduskoolidele uued tunni- ja õppekawad.

Nõuetaw õpilaste arw 20, erilist rõhku pannakse aiandusele ja käsitööle.

Käesolewa aasta alul esines täienduskoolide õpetajate ühingu juhatus ettepanekuga haridusministeeriumi ees täienduskoolide uute õppe- ja tunnikawade wäljatöötamiseks, mis olekſid olude kohasemad ja wastakſid rohkem tegeliku elu nõuetele.

Niiud on walminenud ministeeriumis uued täienduskoolide tunnikawad, mis lähemal ajal kooliwalitsustele laiali saadetakse ja käesolewal siigisel maksma pannakse. Uute kawade järgi jagunewad täienduskoolid kahte tüüpi: maa- ja linnatäienduskoolid, mis wäga terwitataw uuendus töö ühtlustuse mõttes, kuna see senimaksiwate wäga erinewate koolitüüpide ja kawade järgi wäga killustatud ja ebaühtlane oli.

Põllumajandusliste ainete tundide arwu on nutes kawades tunduwalt wähendatud (1. kl. 5, 2. kl. 3 nädalatundi) lähtuleppe põhjal põllutööministeeriumiga, kuna täienduskoolid ei taha wõistelda põllutöökoolidega ja rajawad oma õpingu maatäienduskoolides rohkem aianduse, kodumajapidamise ja käsitöö praktilistele aladele. Käsitöötundide arwu on suurendatud 12 nädalatunni peale. Linna täienduskoolides on puu- ja rauatöö kõrwal ette nähtud weel nahatööd ja algõpetus elektrotehnikast. Erilist rõhku on pandud aiatöö õpetamisele, milleks ette nähtud 3 nädalatundi endise 2 asemel.

Kooliwalitsustele on õigus jäetud üksikute ainete tundide arwu muuta 2 nädalatunni wõrra, mis tunnikawad kohapealsete olude kohaselt paindukaks teeb.

Segatüüpilistes täienduskoolides, kus mõnel eriaine õpetamine poeg- ja tüdarlastele lahus sünnib, on nõuetaw õpilaste arw 20, endise 30 asemel: eriharu wõib töötada, kui õpilaste arw ei lange alla 10-ne.

Uued tunnikawad panewad aluse kindlakujuliste täienduskoolide õppekawade wäljatöötamiseks ja maksmapanemiseks, missuguste töödega HSM alanud on. Õppekawade koostamine üksikutes eriainetes on antud juba eriteadlaste-õpetajate kätte. Ka uued õppekawad loodetakse eesolewal õppeaastal maksma panna.

Täienduskool oma elulise ja kultuurilise laadi ja tähtsusega saab uute õppe- ja tunnikawadega uue tõuke kindlakujulisemaks, ühtlasemaks ja edurikkamaks tööks.

Kui aga ilmad...

Suwituskiri Pärnust.

Hommikul ülesärgates hõõrum uniselt silmi. Aeg on juba keskpäewa lähedal, kuid sellest pole muret. Kui on tulbud suwitama, wõib omale lubada paar tunnikest ülearust pikutamist, kuigi igal küljekeeramisel pansioni nagisew ase kräägsub kurblikku wiit koorma all. Tööinimesel on see nii konte mööda, olla kord oma aja peremees ja walitseja.

Waatan wälja. Läbi pehastanud ja kolletanud aknaesriide tungib tuppa hele walgus, mille joas tantsiklewad tolmulübemekeste miriaadid. Päikel See on alles üllatus. Nii harwa näeb seda siin taewataadist mahajäetud suwituslinnas, et tunned rõõmu kui jällenägemisel wana, kalli sõbraga ja oled walmis ustama imet. Ometi ilus ilm peale külma, wihma ja wõõrasemaliikude tuulte. Riietud rutuga ja tõtrad wälja, meeleolu sama hele kui päikesewalgus, mis sõbralikult naeratab ja meelitab jalutuskäigule. Sead sammud sirelite lõhnast ülikõllastatud parki ja hingad täie rinnaga wärsket õhku. Kuid waewalt oled jõudnud pargist läbi randa, kui mustjas-hall pilwewiir katab päikese, taewas mählub üleni pilwedesse ja pladistab juba jälle wihma ning oled sunnitud tagasi pöörama oma suwituskongi. Mokas on jällegi üks päew, mis algas nii kenalt ja lõppes nii hallilt, sest tead, kui juba awanewad taewaluugid, ei siis pole loota saju lakkamist enne õhtut. Ega see pole esimene nurjumine. Oled sellega harjunud. Nii on patiseksa elu päewast-päewa. Kui ei wala wihma, puhuwad jahedad, wastikud tuuled, mis toowad wihma ja külma.

Supelusega on lugu päris täbar. Mitte igaüks ei söanda minna wette, mille temperatuur püsib kümme pnukti pealpool nulli ja ei kübetki soojem. Kaks nädalat juba siin, kuid pole weel kordagi saanud oma ihu kasta Pärnu lahe soolasesse wette, ei kordagi weel tunnud, kuidas päike süsib oma teratwaid noole naha alla, nii et aja pärast karwa. Wälja minnes peab sul kingimata seljas olema mantel kaitseks gripi wastu ja wihmawari asendama jalutuskeppi. Kui tuleks juba kord täisweed suwi...

Warajastel patisakstel ei wea. Lihtsalt ei wea.

*

Wäljaarwatud pahurad ilmad, on muidu kõikjal tunda sesooni arglikke tukseid. Ainult rannal mitte. See on inimestest mahajäetum paik. Senikaua kui awanewad paradiisi wärawad, naudib pärnulane ja supelsaks kutsordi loodust. Teeb oma traditsioonilised jalutuskäigud, poseerib möödaminnes fotokamera ees ja kuulab õhtuti, kuidas Juhan Simm nõiub oma nõiapulga helisid.

Need on ainukesed wõimalused suwitusmaigu tundmiseks. Enesest on päris kena ja kõlbab uitada parkides ja kumerail, roostekarwa puiesteil, kus isegi Bata tallad mii ruttu ei kulu.

Ühes asjas peab wana hansalinnale au andma. Loodusest eest on siin hoolitsetud eeskujulikult ja Pärnu oma läbirohelise fooniga pakub suwel omapärast ja weeklewat pilti. Taimestik on lopsakas ja mitmekesine. Puud on kenasti rühmitatud alleedesse liigi järele ja kannawad ka waldawas enamuses liigi nimetust. Silm leiab hulga puudeliike, mille päritolu äramääramisega räägitakse on kimpu jäänud isegi teoreetilised metsamehed, kes aasta eest käinud imetlemas Pärnu ilu. Wõhik suwitaja ei tea ammugi seda, mis seletamatuks jäänud eriteadlastele. Hulk wõõraid taimi kaswab siin Põhjamaa kaskede, kuuskede ja mändide kõrwal. Alleedel on puud onduleeritud poisipeadeks kui tänapäewa leerineiud. Ja puhtad on kõnniteed. Nii puhtad, et instinktiiwselt heidad pilgu saabastele, kas ei ole seal pori küljes...

Üks allee nendest artwurikastest inimese ilumeele saatwustest on eriti huwitaw. Pärnulased hüüdwad seda leinawate kaskede alleeks, sest kased nuiawad nendesse kogunenud niiskust. Need kased on juba „aastates“ puud ja mõned neist mõtlewad minna igawesele unele, mida kuulutawad ette kortsulised ja pehastunud tüwed. Ühele kasele nende reast armastab pärnulane juhtida wõõra tähelepanu, et wihjata oma loodusearmastusele. See nõndanimetatud „prokuröri kask“ on koguni „ajaloolise“ tähtsusega. Kirwes oleks ta omal ajal prokuröri käsul ammugi langetanud, kuid Pärnu rahwas wõttis ta oma kaitse alla ja ajas seadusele sõrad wastu. Et see juhtus demokraatlisel ajal, jäi kask püsima kui pärnulaste loodusearmastuse sümbool, mis aga ei heidutanud hiljem linna oma aednikul pea otsast maha wõtta paarisaja-aastasel hõbedasel pajutaadil, mille warju all armastajapaarikesed leidsid kaitset ja unelmaid. Pärnulane usub, et barbaarsemat tegu pole nähtud ilmaloomisest saadik.

Üldse: Pärnu rahwas armastab oma parke ja puiesteid üle kõige. Häda sellele, kes julgeb murda ühtainusest otsakest. Kui ta sealsamas ei saa tulise keretäie, wõib ta tänada saatust. Kergelt wõib langeda Pärnu bürjeri eluaegse wiha ja põlguse alla.

Lilleasjandusele on pühendatud siin palju hoolt ja tähelepanu. Lilleklumbe on palju ja neid sigib üha juure, mis weelgi tõstab esile kuurordi ilu. Pikapeale tekiwad lillede keskele ka ausambad ja Emajõe ääpik poleks teisal kusagil leidnud lauliku ilumeele ja tunnetega nii harmoneeriwat ja sobiwat ümbrust, kui selles lilleaias, milleks kujunenud endine ilmeiu plats kahe kesklooli wahel. Ajajooksul on sellele nägusaks wälisteks raamiks, lisaks wanadele püstitatud uued striilsed ehitused ja praegu on Koidula plats Pärnu kaunim süda. Männakuist wäsinud laskud meeleldi selle ümbruses pingile jalgu puhkama ja wõid istuma jääda tundideks. Nii mõnus ja meeliwabastaw on pilludega uitada lillelt lillele, pöösalt pöösale, waadelda purskkaewu joa murdumist päikesekiirtes ja laste nuretuid wallatusi basseini ääres ning ühes sellega ka puhata nii waimliselt kui füüsiliselt, kaugel bensiinihaisust ja asfaldi proosast. Oled siiski tänulik Loojale, et ka kodumaal leidub kauneid paiku, kus wõid ahiakesemagi rahakotiga mängida supelaksa kui kusagil Nizzas wõi Rivieras, kus iga hingetõmbuse eest tuleb maksta kõlisewaid dollareid.

Pärnu on looduslikult ilus ja maalikline. Puhta südametunnistusega wõid sellele laulda waimustatud hosiannat. Kui aga ilmad...

*

Jah, kui aga ilmad... Need alles loowad elu ja liikumist. Kui see päikesekiir kauaoodatud külalisena pääsedes pilwede tagant, mängleb sulepeal nii lootustäratawalt, enam ei narriks, kui ta jääks... Supelsaks oleks wäga tänulik, see pettunud saks, kes igatseb ilusamaid ilmu. Eks näe... H.

Ei maksa enam lina teha...

Meile kirjutatakse Wiljandimaalt: Juba wanasti küliti Wiljandimaal palju lina ja nad kaswasid üldiselt head. Aastat 4—5 tagasi, kui linahinnad kõrged olid, küliti lina weel enam. Aga siis langesid hinnad kohutawalt alla ja põllumehed ei raatsinud linu odawama hinna eest müüa. Jäädi ootama kõrgemaid hindu ja oodatakse juba 4—5 aastat, kuid hinnad aina langewad ja tõusmist pole märgata.

Nii on mõnel Tarwastu peremehel üle 20 kaalu puhastatud linu kodus ning peale selle weel paari aasta jagu puhastamata. (2—5 kaalu linu on pea igal talul kodus.) Puhastada pole mõtet, sest praegune linahind ei tasu milgi tingimusel seda tööd ja kulusid, mida linaharimine nõuab. Südamele on ka tõesti walus linakaalu müüa 50—60 kr. eest, kui warem neistsamadest linadest pakuti 150—200 ja isegi 250 kr. kaalust. Wanemad põllumehed ikka nagu alateadlikult ootawad paremaid hindu ja teewad parema meelega pankadest kõrgeprotsendilist laenu, kui linu müüwad. Nad ei kalkuleeri seda, kui palju linade all olew kapital oleks aastate jooksul protsenti kannud, ja kui sinna juure arwata weel laenude protsendid, siis on linade hoidmine küll kahjulik, sest ega niisuguseid hindu nagu warem pole niipea loota.

Arwestades sellega, et linahinnad odawad ja et kodus niikuinii palju linu tagawaraks, on tänawu linu palju wähem külitud kui warem. Lina külwipind on küll aasta-aastalt linahinna allamineku langenud, kuid eriti alla langeb ta käesolewal aastal. Talud, kus läinud aastal oli lina külitud 5—6 wakamaad, on nüüd napilt wakamaa wõi poolteist maha teinud.

Tallinna põllumajanduse näitus —

soodsam sugusigade ostukoht.

20.—25. juunini peetakse Tallinnas näituse puhul sugusigade näituse laata, kuhu kokku tuleb parem sigade materjal, mis meil üldse olemas. Noori sugusigu auhinnatakse üksikasjalise pallide süsteemi järele ja pannakse nende kehakuju täielik kirjeldus juba teisel näituse päewal waatamiseks wälja. Sellega on näitus eriti õpetlik sea wäliskuju hindamiseks. Nende andmete alusel on igal ostjal eriti soodne omale suguloome walida.

Näitusel on mõlemat tõugu: inglise ja daani maatõugu noori sigu, mida demonstreeritakse kõrwuti wastawa auhinna saajana. Sellega on näitusel hea juhus mõlema tõu kohta ülewaadet saada. Näitusele pannakse wälja ka peekoni ja Wene emiste grupid.

Ostmiseks on kasutada riiklikud abirahad ja pikaajaline sugusigade laen, mis tagasi tuleb maksta 14 kuu pärast peekonsigades. Laenu ja abirahade soowijatel tuleb sellest aegsasti Eesti Seakaswatajate Seltsile (Tallinna, postkast 254) teatada, et näituse ajaks wõlakohustused realiseerida saaks.

Ringi ümber kodumaa.

Skautide suurlaager Koitjärwel.

N. M. K. ü. skaudid korraldawad 29. juunist 5. juulini oma esimese suurlaagri Koitjärwel, mille pidulik awamine on 28. juunil.

Mäletawasti külastasid skaudid läinud aasta suwel suurel arwul Eoome N. M. K. ü. partiolaiste suurlaagrit Kangessalus. Seekt tagasi tulles kodumaale tekkis skautjuhtide hulgas mõte ka Eestis sarnast suurlaagrit korraldada. Ja sellest haaratil energiliselt kinni ning läinud aasta sügisel otsustaski juhtide aastakoosolek küsimuse laatawalt. Laagri eeltöö ja korraldus pandi Tallinna N. M. K. ü. skautrühmale. Nüüd ongi eelnimetaud skautrühm oma korraldustöödega niikaugele jõudnud, et laagri aeg ja koht on kindlaks määratud ja wastawad eeltöö selleks ka tehtud.

Skautide suurlaagrist on kutsutud osa wõtma kõik N. M. K. ü juunes registreeritud hundipojad, skaudid, roweriid ja skaudiõhnad ning külalistena — kõik skaudid.

Wõib julgesti loota, et laagrist rohkel arwul osa wõetakse, sest paik, kus laagrit peetakse, on üks ilusamaid ja haruldasemaid kohti meie kodumaal.

Laulupäew Otepää Linnamäel.

Otepää haridusselts korraldab pühapäewal, 12. juulil Otepää klubi Linnamäel 2. laulupäewa, millest wõlawad osa 20 sega- ja meeskoori umbes 400 laulsaga. Tartu Meeslaulu Seltsi 80-liikmeline meeskoor Ed. Tubina juhatusel esineb laulukawal iseseisva kontserdiga. Ühendatud segakooride juhiks on M. Pehka, kuna ühendatud meeskoore juhatab Ed. Tubin. Peokõne peab Joh. Piika. On käimas kibedad ettewalmistused laulupäewa toimkonna poolt, samuti on koorid agaralt tegewuses laulude õppimisega.

Wara! korraldati lüpsiwõistlust.

Wara kontrollühing korraldas neil päewil oma esimesed lüpsiwõistlused, millest osa wõttis 7 wõistlejat nii nais- kui meessoost. Wälja jagati 6 auhinda, kolm teist ja kolm kolmandat. Wõistluste lõpul peetl Wara piimaühingu ruumides ühine teeõhtu, kus karjakontroll konsulent N. Massa auhinnad wälja jagas.

Sillaehitus Aakres.

Praegu on käimas Tartu-Walga maanteel Aakre walla piirides „Matu“ talu kohal asuwa „Jõe“ silla ümberehitus. Sertise puutilla asemele, mis lagunenud, ehitatakse puust kõrd raudbetoon sammastele. Tee õgwendamise mõttes tehakse uus kõrd wähe allapoole senisest sillast, millestõtu liikumine maanteel ei ole takistatud. Silla ümberehitus wõtab aega umbes paar kuud.

Teeparandajal kadus hobune.

Neil päewil oli Aakre wallas asuwa „Mämmiku“ asundustalu omanik Peeter Iwan kolmandal kasti maanteed parandanud. Lõpetanud töö, Iwan läks ojast wett jooma jättes hobuse järelwalweta lahti. Kui J. tuli maanteele, oli hobune kadunud. Waatamata otsimisele on hobune senini jäänud kadunuks.

Wargad Laiuse kalmistul.

Kurwastawaks nähtuseks on waraste külastajaud Laiuse kalmistule. Ei püsi haudadel lilled — olgu need siis potis wõi haude istutatud. Lihtsalt wiiakse ära ühes juurtega. Ei aita isegi õpetaja manitsused kirikus. Aina imestada tuleb, millise südamega rööwitakse neid, mida sinna istutanud omaksed pisarilmil wiimse mälestus- ja tänutähena manalasse warisenuile.

Austusawaldus Roela sekretärile.

Roela wallawolikogu otsustas oma sekretärile hra A. Rosenbergile ametada tema 25 a. teenistusjuubeli puhul 250 kr. tänutähelt ja lugupidamise awaldusels. Ütlasi awaldas wolikogu terwes koosseisus hra Rosenbergile wallarahwa tänu senise wiljala töö eest.

Porkuni laulupäew õnnestus.

Pühapäewal peeti Porkuni waral lossiõuel esimest laulupäewa. Ilusa ilma tõttu meelitas laulupäew hulgaliselt rahwast kokku. Peopileteid oli müüdud üle pooleteise tuhande, osawõtjate koguarw tõuseb aga üle 2000.

Lüganuse laulupidu.

Pühapäewal elas Lüganuse laulupeo tähe all. Laulupidu algas kell 4 peale lõunat kaunis Lüganuse laulu- ja mänguselts „Kalju“ pargis.

Peale terwitusmarsi pasunakoorilt ja awakõne algasid ettekannetega ühendatud koorid, kelle koosseisu kuulusid paarisaja laulja ümber. Peokõneks sai sõna P. Pitka, kes omas ülewaates puudutas Eesti rahwa rasket minewikku, wõitlust wabaduse eest ning tulewiku kohustusi.

Ettekanded nii üldkoorilt kui üksikkooridelt õnnestusid wördlemisi hästi. Elawate kiituwaldusteosaliseks sai Rakwere Rahwamaja Haridusseltsi segakoor. Samuti õnnestusid wördlemisi hästi ühendatud pasunakooride ettekanded.

Ka publiku osawõtu pooleslt tuleb lugeda laulupidu õnnestunuks. Kauni päikesepaistelise ilma tõttu suutis laulupidu kokku tõmmata paarituhande inimese ümber lähemast ja kaugemast ümbruskonnast.

Laulupeo kontserttawa tähtsusel walitses kõikjal ka eeskujulik kord, kuid hoopis weriseks kusunes olukord peale kontserttawa läbisaamist. Nähtawasti olid ümbruskonnast kogunenud küllapoissid, töölised „Kiwiõlist“, Kukruselt ja mujalt maitsnud liiga ohtrasti märjukest, kuna õhtul pääsesid lahti siin ja seal werised lömingud ja kakelused. Küll pussitati, keda pekseti kaigaste ja kiltidega.

Riisipere tehakse uudismaad.

Riisipere wallas wõtawad rohkesti maad oma alla laialdased rabad, mis seni seisid kasutamata. Mahaäärsete külade talupidajail on kümnete hektarite wiiti, wahest pool koha suurusest niisugust „kõlbmata maad“. Nüüd on Riisipere weeühingu asutamisega asutud ümbruskonna rabade kuiwatamisele. Käsil on magistraalkraawi kaewamine, mille üldine tõmbepind on umbes 8000 hektarit. Mõned agaramad põllumehed, näiteks Wiru külas, olid juba waremalt maakuiwatamist alustanud ja nüüd, kus wee ärawool soodustatud, on need hiljuti rohkesti endist raba põlluks kündnud ja wiljastanud. Ükikute edusammud julgustawad teisi, mispärast lähemas tulewikus Riisipere ümbruses laialdasemat uudismaa tegemist wõib loota.

Türi põllumehed näitust korraldamas.

Käesolewal aastal 29. ja 30. aug. korraldab Türi põllumeeste Selts näituse Türi linnas. Eeltöödega on juba alguse tehtud. Et näitus Türil esmakordne, siis on sel puhul loota ka rikkalikult wäljapanekuid kui ka külastajaid. Eriti huwitawaks kujunewad wäljapanekud karjakoplite alal.

Ometi kord!

Nii mõikeb iga Tapa elanik, möödudes jaamast. Ometi kord on suudetud jaama esiselt kõrwalbaba inetud putkad, haisewa wäljakäigukohaga cesotsas, mis Tapa elanikele eriti suwe tõsiseks nuhtluseks olid ja linna ilu suuresti aitasid wähendada, sest esimene nulje linnast saadakse jaamast. Kuigi praegune liiw wähe masendapalt mõjub, on ta siiski kenam endisest ja mis peaaegu, kui kord juba asi liikumas, ehk suudetakse siis ka rohkem ja korralduist wajab jaama ümbrus weelgi.

Häire Tapa raudteesõlmes.

Neil päewil panid wedurite tulekahju häiresignaalid terwe Tapa kihama. Oligi põhjust karta, ilm oli tuuline ja kuiw. Õnneks aga oli see ainult harjutus.

Warbola mälestas langenuid

Istutati kolm tamme.

Möödunud pühapäewal peeti Warbla maalinnas suurem rahwapäew. See kujunes Eesti wabaduse eest langenud wõitlejate mälestamiseks.

Päewa korraldajate poolt ütles awasõna hra O. Tomson. Meeleoluka ja rahwuslikku meelsust sütitawa pidukõne pidas major Utuste. Järgnes rida ettekandeid kohale sõitnud Tallinna Meestelaulu Seltsi koorilt prof. A. Topmanni juhatusel.

Rahwapäewa teises osas pidas wabaduse eest langenud kangelaste mälestamiseks päewakohaje ja sisuka kõne pr. M. Utuste-Lepp.

Hiljem järgnes wabaduswõitluse kangelaste auks kolme tamme istutamine, misjuures ütlesid järelhüüdeid kohaliku seltskonna ja naaberkihelkondade esindajad. Rahwapäew lõpetati hümniga.

Nagu kohapeal kuulda, kawatsetakse ka mujal Harjus wabadussõja kangel. mälestustammede istutamisega austada.

Werine kakelus Kariwärawas

Üleajateenija löödi kiwiga nimaseks.

Öö wastu esmaspäewa juhtus werine kakelus Kariwärawas Nõmmaki küünis korraldatud põllumeestelogu noorte osakonna peol, kohalikkude noormeeste ja üleajateenijate allohwiseride wahel. Lömingus sai raske hoobi kiwiga pähe 5. pataljoni allohwitser Nikolai Sarel, kes langes meelemärkusetult maha.

Ka maaslamaja kallal jätkati peksmist, kuni wiimaks õnnestus Sarelit kaklejate küüsist wabastada ja toimetada autol Rakwere.

Hiiumaa suursündmus — teine laulupäew.

Suuremat elewust ja liikumist tõi waikseesse Hiiumaa ellu 2. ülehiiumaaline laulupäew, mida peeti pühapäewal, 14. juunil suurepärases Suuremõisa lossi pargis.

Ilm oli ilus ja päikesepaisteline. Publik haras meretuul. Juba warakult hakkas inimesi kogunema. Rahwas woolas Suuremõisa poole. Laulukoorid olid siia kogunud juba eelmisel õhtul. Kooride üldjuhiks kutsutud kunstnik M. Lüdig harjutas nendega kokkulaulmist enne pidu. Palju lauljaid oli ilusas wärwikõllases rahwariides, milliseid tartlaied iga päew wõiwad näha ainult Eesti Rahwa Muuseumis Raadi mõisas.

Kell 12 päewal hakkasid koorid koguna Pühalepa kiriku esisele platsile, kust pidi algama rongikäik laulupeoplatsile.

Siin korraldati iga koor oma lipu alla pikaks rongiks. See tehtud, hakkas lauljate rong oma lippudega, pasunakoorid ees, laulupõlsi poole liikuma.

Nagu laulupeo kawades seisis, pidi kell 6 p.l. järgnema waimulik kontsert Pühalepa kirikus. Kirikut aga ei awatud määratud ajaks. Selgus lõpuks, et Pühalepa kiriku nõukogu ei taha laulukoorideie sellepärast luba anda waimuliku kontserdi korraldamiseks kirikus, et lauljad ei ole mitte usklikud, s.o. tõsiusklikud inimesed, kes wõiksid waimulike laule ette kanda oma südame „sügawast weendumusest“ ja et niisugune laul ei mõjuwat mitte usuelu ärataimiseks ega ülesehitamiseks. Nõnda jäigi kontsert kirikus pidamata.

Otsustati kiires korras see ära pidada laulupeoplatsil lossi pargis. Kõlise asja tõttu ei saanud kõik enam sellest aiukohast teada.

Õõsel kanti laulukawal ette wabaõhuetendusena Rabindranath Tagore 1-waatuslik drama „Ohwer“, mille lawastas E. Haridusliidu instruktor O. Soosaerw.

Sport.

Jalgpall maal.

Möödunud pühapäewal. lohtasid jalgpallis Laiuse sp. s. „Tasuja“ ja Waimastwere k. m. meeskonnad. Isegi maaseltside kohta äärmiselt nigel mängu andis wiigi 3:3.

Jalgratturite meisterpaela wõistlus.

Spordiseltsi Kalew korraldab teisipäewa õhtul kl. 1/28 „Taara“ weldroomil Jaama tän. 29 meistripaela sõidu. Wõistlusel tuleb kaitsta paela wärsklel meistril Pihlal Annoki wäljakutsel.

Tartu P. S. Liidu asemikkudekogu koosolek.

Poiste rühmitused, kes soowiwad wõtta osa suwisest T. P. S. Liidu tegewusest, saatku 2 esindajat Tartu poiste juhtliidu asemikkudekogu koosolekule, mis peetakse kolmapäewal, 17. sp. kell 7 õhtul MMKit ruumes Wallikraawi tn. 23. Päewakorras T. P. S. Liidu juhatuse walimine ja tegewuskawa kinnitamine.

„Hertha“ endiselt Saksa jalgpallimeister.

Kölnist, 16. juunil (Trj.). Lõpumängu Saksa jalgpallimeistri nimele wõitis Kölni staadionil endine meister — Berliini „Hertha“ jalgpallimeeskond, wõites Kölni meeskonda 3:2. Mäng oli pea tasawägine. Berliinlased said otsustawa wäwaa wähe enne lõpuwilet. Mängu waatasid peaalt 50.000 inimest.

UUS
sõiduplaan
müügil
„POSTIMEHE“ RAAMATUKAUPLUSES
Tartus, Suurturg nr. 16.

Riigikohtu otsused.

Riigikohtu tsiwiil-osakond 9. juunil istungil otsustas jätta tagajärjeta Hendrik Hame, Alfred Kalli, Ida Rosalie Tuule, Karl Lepikow, Jüri Holmi, Emilie Põderi, Jaan Reisu, Otto Sõmajala, Narwa ühishaigekassa, Rudolf Waldmanni, Marie Raitsepa, Artur Teinbaeli, Helene Reinkuhjale, Nikolai Halliku, Jaan Wiinbergi, Jaan Altini, Johannes Netto, Jaan Kiwi, Johannes Kriismanni, kinniitus a.-ü. „Eesti Lloidi“, Eduard Kondi, Friedrich Schiele ja Jaan Sõjini kaebused. Kaewatud otsused tühistati Tõnis Haawa, Hendrik Niiti, Oskar Urgardi ja Gustaw Piiri, Aliide Bergi, Miili Possjul, Aleksander Loppi, Sergei Aiti, Aleksander Waheri, Joosep Tooi ja Anton Ennemuisti, Aleksander Walti, Sofwia Simpea ja Arthemon Leineri, Aleksander Pulki, Märt Andresoni ja August Weltbachi kaebeasjades. August Welsbachi kaebus jäeti tagajärjeta.

Riigikohtu tsiwiil-osakond 12. juuni istungil otsustas jätta tagajärjeta Aliide Nool-Luksepa, Karl Maaingu, Jaan Sõrra, Anna Pihlaka, Martin Kirikalli, Roman Tisenhauseni, Jaan Pilli, Katarina Oksa, Nikolai Troitski, Johannes Lipstali, Aleksander Stilli, surn. Peeter Tiituse pärandustombu hooldaja, Johannes Treieri, Eduard Joonutsi, põllutööministeeriumi (Meglerl ja Herma talu obligatsioonid), Mihkel Reedeli, Wätsleslaw Bulgarini, Anna Hütsi, Wajula karuliihisuse liikideerimiskomisioni, Hans Kurwirsa ja Mihkel Schifferi kaebused. Kaewatud otsused tühistati Marie Pärtelsoni, Johan Liiwi, Anna Kulli, Hans Siniisoffi, Salmon Bernhard Karoli, Johanna Marie Hermanni, Jaan Pilli, Paul Anilaie, August Weltmanni ja August Liiwati kaebeasjades. Läbiwaatamata jäeti Tõhela piimaühingu kaebus.

Paiguti kerget hoowihma.

Kolmapäewa ööisel merel paiguti keskmisest lõunani, päewal üldiselt keskmise kiirusega läänekaarte tuuli, muutlik pilwitus. Öösel ja hommikul paiguti kerget hoowihma. Temperatuur 7 kraadist ööisel kuni 18 kr. päewal.

Ülewaade teisipäewal, 16. juunil.

Eilne Põhjamere madalrõhkkond täitudes liikunud Kesk-Skandinaawiasse. Tema äärem iinimum liikus möödunud ööl tugewasti süwenedes üle Läti Eestisse, mille tõttu meil ööisel ja hommikul wihma sadas ja temperatuur ajutiseks wähe langes. Atlandilt läheneb Inglismaale uus madalrõhkkond. Kõrgerõhkkonnad endiselt Jäämerel, Wahemerel ja Kesk-Euroopas. Temperatuur Läänemere idaranniku wähe langenud, mujal Euroopas endine.

Eestis oli eile keskpäewal 13—20 kraadi, ööisel 9—11 kraadi ja hommikul 10—13 kraadi sooja.

Tartu ujulas

oli teisipäewal weesoojus 15,8 C. kraadi, õhusoojus 16 C. kraadi. Esmaspäewal käis suplejaid 150.

Wastutaw toimetaja Oskar Mänd.
Wäljaandja Eesti Kirjastus-Ühisus „Postimees“.
Trükitud „Postimehe“ trükikojas, Tartus.

Tartu teated.

Suwekoloniid algawad tegewust.

Tartu Lastekaitse Ühingu suwekoloniisse on laste saatmine määratud neljapäewa, 18. juuni peale. Kogumiskohaks on Tööstuskooli õue Wene t., Wabadussilla juures. Kell 12 on laste ärasaatmine autodega. Sinna tuleb kõigil koloniisse minejail koguda. Uute õpilaste ülesandmise asjus tuleb pöörata dr. O. Madissoni poole, Jakobi t. 58, kell 4 p. l.

Ka linna kooliwalitsuse suwekolonii algab tegewust neljapäewal Kaagwere mõisas. Koloniisse on wastu wõetud kehwemaid algkooli õpilasi 120, linna hoolekande osakond saadab 30 eel-koolieelist last, nii et laste üldarw tõuseb 150 peale.

Laste ärasõit koloniisse on neljapäewal kell 12 päewal sadamast. Igal lapsel peab kaasas olema 2 paari pesu, mis warustatud täie nimega, korralikud saapad, korralik palit ja müts.

Kolonii tegewus kestab 2 kuud.

Palju on Tartus lasteaedu.

Augustikuul korraldatakse Stokholmis rahwuswaheline õpetajate kongress, millest on kutsutud osa wõtma ka Eesti Õpetajate liit. Wiimane tahab kongressil esineda ülewaatliku diagrammiga Eesti haridusele kohta ja palub seks Tartu linnakoolivalitsuselt andmeid, kui palju on Tartus lasteaedu ja nendes lapsi. Muud andmed olewat juba hangitud.

Toetus prl. Nigoli lasteaiale.

Haridusministeerium määras prl. Marie Nigoli lasteaiale 100 kr. toetust.

Raadioonu sõidab Tartu.

Tartu Põllumeeste Selts on astunud läbirääkimistesse p.-ü. Raadio Ringhäälinguga Tartu raadiopäewa korraldamiseks sügisese näituse ajal.

Näituse ajal sõidab Tartu „raadioonu“ Feliks Moor, kes üle kannab Tartu näituse ja isiklikult reportaashi toimetab. Näituse päewil tutwustatakse raadiokuulajaid ka teiste päewaküsimustega.

Wäljasõit Rannapungerjale.

Tartu wabat. tuletõrje muusikaosakond korraldab laupäewal kell 10 õhtul „Tagraga“ lõbu- ja huwisõidu Rannapungerjale.

Laewal kogu reisu kestel mängib orkester ja laew on ilutuledes, jalakeerutuse ja hea tuju eest rannal hoolitseb sannuti orkester.

Ärasõit on sadamast laupäewa õhtul kell 10 ja tagasituleb Rannapungerjalt pühapäewal kell 4 p.l. Laew peatub läbi öidul Mustwees ja tarbekorral kõigis jõe peatuskohtades.

Et wõimaldada sõitu kõikidele, sellep. on piletihinnad wõimalikult odawad. Täiskaswanuile edasitagasi 2 krooni. Piletid eelmüügil laewakontoris, hra Pügi äris Rüütli tn. 3 ja riideäris „Rahwakasu“ Poe tän.

Piletite eelmüük ungari üliõpilaste kontserdile.

Ungarlaste, Budapesti üliõpilaskonna meeskoori kontserdiks 22. juunil on piletid Raudsepa raamatukauplustes eelmüügil. Teatawasti on kontsert „Wanemuises“.

Metslinnud näitusele.

Jahiorganisatsioonide koosolek astub kokku.

Tartu Metsaühing on teinud alguse metsa- ja jahiosakonna organiseerimisega eelolewal Tartu näitusel. Peale metsapropaganda kawatseb ühing wälja panna terwe rea õpetlikke kogusid ja tabeleid. Uudiseks on kawatsus metslinde elusalt wälja panna. Näitusel käijatele näidatakse sasaane ja teisi haruldasi linde.

Et wõimalikult laialdasi ringkondi kaasa tõmmata, kawatseb Metsaühing lähemal ajal kokku kutsuda jahiorganisatsiooninе esitajate nõupidamist, kus jahiosakonna ulatus lõpulikult kindlaks määratakse.

Uuel näituseplatsil korraldab Metsaühing ka näitlikke kultuuritöid. Teisel näituse päewal annawad eriteadlased seletusi metsaasjandusest.

Pudukaupmehed paluwad.

Kui pudukaupmehed käesolewa aasta alul jõe Kaldalt kino „Illusioni“ taha üle wiidi, siis platside wäljaandmisel pakkusid mitmed kõrgemat hinda platsist, kui nad maksid jõe kaldal. Nüüd on esitanud need pakkujad palwe linnawalitsusele, et teisel poolaastal, s. o. 1. juulist alates nende platsi hinda 50 protsent wõrra alandataks, kuna läbimüük olewat wähenenud.

Linnawalitsus palwet läbi arutades leidis, et see on nende oma poolt pakutud hind ja pealegi on wastaw summa linna eelarwes tuludena ette nähtud, mis põhjusel pole wõimalik palwet rahuldada.

Töstuid 620.

Tartu linna- ja maatööbörsil registreeriti neil päewil töötuid mehi esimeses kategoorias — 45, teises — 57, kolmandas — 114. Naisi oli tööta esimeses kategoorias 251, teises 281, kolmandas — 88. Kokku 620 töölist.

Kooliwõrgu kawa wäljatöötamisele.

Haridus- ja sotsiaalministeerium saati kooliwalitsusele juhtnöörid awalikkude algkoolide wõrgu wäljatöötamiseks. Need on koostatud kooskõlas uue awalikkude algkoolide seadusega, mis hakkas maksma 1. juunil s. a.

Nende juhtnööride järele koostatud ja wastawate maa- ja linnawalitsuste poolt heakskiidetud wõrgu kawa esitatakse ministeeriumile kinnitamiseks.

Walimised Maapanka.

Eile toimetati Tartumaal asuwate Maapanga laenutarwitajate poolt walijameeste walimist, kes üheskoos Tallinnas 24. juulil waliwad 4 isikut omalt poolt panga nõukokku. Tartumaalt oli laenutarwitajaid kokku tulnud 12, waliti 3 walijatmeest ja nimelt: J. Zirk, A. Kewend ja Pallon.

Saatke lapsed mängumurule.

Endiste aastate eeskujul korraldab Tartu linna kooliwalitsus suweks linna jäänud lastele mängumurud. Üks mängumuru awatakse linna 1. algkooli juures, Botaanika tän. nr. 12. Selle juhatajaks on preili Johanna Draw, teine saab Jaama tänawale 12. algkooli juurde „Taara aeda“, juhat. pr. Hilda Stamm, kolmas asub Riia tän. nr. 109, linna 15. algkooli juures, juhatab prl. Lehti Lomp. Neljas awatakse Karlowa mõisas prl. Ida Kõiwu juhatusel.

Mängumurudel algab tegewus 22. juunil, mis päewast alates tuleb ka ülal nimetatud mängumuru asukohtadel lapsi registreerida. Wastu wõetakse mõlemast soost lapsi 5—16 aasta wanuseni. Mängumurud on lastele tasuta. Linna kooliwalitsus on muretsenud rohkel arwul palle, wõrke ja muid mängimisabinõusid, nii et tegewus wõib murudel edukalt areneda.

Peale muu on rõõku pandud ka jalutuskäikudele wälja wabasse loodusesse. Kaks korda nädalas on mängumurudel maksuta kasutada ujula.

Tegewus mängumurudel algab kell 9 homm. Jääb soowida, et need wanemad, kellel pole wõimalust lapsi maale saata, need kõik saadaks mängumurule, kus mudilased leiawad lõbusat ja arendawat ajawiidet.

Teater ja muusika.

Üliõpilaskonna segakoori liikmeid palutakse ilmuda kolmapäewal kell 19 üliõpilasmaja koosolekule.

Akadeemilise meeskoori erakorraline koosolek on kolmapäewal kell 7 õhtul üliõpilasmajas. Koosolekust osa wõtma palutakse ka endisi koorisliikmeid. Arutusele tuleb Ungari üliõpilasmeeskoori wastuwõtu küsimus.

Haridusselts „Ehu“ segakoori liikmeid ja Narwa ekskursioonist osawõtjaid palutakse ilmuda kolmap. kl. 9 õ. MMü.sse, Suurturg 8.

Usklikud teated.

Peetri kirik. Keskmädalal, 17. juunil kantseuoorte kõnekoosolek. Õp. J. Treumann.

Immanueli baptisti kogudus. Keskmädala õhtul 8 jumalateenistus. Jutlustab Philip Gildemann Wiljandist. Peale jumalateenistuse koguduse koosolek.

Õnnetused ja kuritööd.

Jalgrattawargus. Sergei Ustawilt, Jaama t. 27, waraštati lukustamata koridorist jalgratas 140 kr. wäärtuses.

Palttiwargus. Jaak Roosonilt, Kaluri t. 15, waraštati lahtisest korterist paltiu 90 kr. wäärtuses.

„Postimehe“ lugejad

on alati kõige uuematest sündmustest informeeritud.

Müümised

Oksjon.

Esmaspäeval, 22. juunil s. a. kell 12 päeval müüakse enampakkumise teel Riia tän. nr. 20, hoovis, tugeva ehitusega sõidukorras

veoauto

14 h. j. Pakkumine algab Kr. 685.— peale. Näha sealsamas oksjoni päeval kella 8 homm. peale.

Müüa pöörleva vooluga

elektromootor

6 P. S., tõstemasin, 42 jalaline transmission, laepukid ühes ringmääre laagriga, rihma sheibid puust. Tartus, Tiigi tänav nr. 67, aidas.

Kuuse- ja männisindleid

ja haavalippe on saada Kõlleste vallas Zähkna veski juurest, telefon: Kanepi 7-d.

Väga korras

maja

suure krundiga Tallinnas ja teine korras maja Valgas suure aiaga, müüa või vahetada maal

vesiveskiga.

Soovid kirjalikult „Postimees“ Tallinnas, Vene t. 1, „Vesiveskiga“ all.

Sõidukorras

sõidu-auto

odavasti müüa. Küsida R. Õsu ärist, Suurturg 20 Tartus.

Täiesti sõidukorras

auto

elumuutmise tõttu odavasti müüa. Näha ja kaubelda Aia tän. 51—6 iga päev.

Müüa võistlemata odavasti uued moodsad

reformvoodid.

Raekoja tän. nr. 49. Reformvooditööstus.

Müüa naisterahva

jalgratas.

Botaanika 10 krt. 4. Tulla 6—8 õhtu.

Sepa tööriistad

kiirelt müüa, kaks paari krustange, alas ja muud kraami. Raekoja tän. 44, Zupsmann.

Puurmasin,

sepa ventilaator, smürgel ja muid riistu müüa. Riia tn. 10.

Müüa

8 valgeks värvitud tooli ja laud (pruugitud). Võtan ka kõiksugu mööbli parandustöid vastu. Marja tän. 17.

Juhuslikult odavasti müüa moodsaid

tapeete.

Kalaturg 4-a.

Tööpakkumised

Ärasõiduks tarvis

saksa daami,

kes õpetaks 2—3 kuu jooksul saksakeelt rääkima. Tulla neljapäeval 18. skp. hotell «Central», kella 11—12.

Tarvis leiva- ja saia-

küpsetajat,

kes hästi tööd tunneb. Väike Viljandi 12, poodi.

Tislerit ja õpipoisi

ukse ja akna töö peale pikemaks ajaks tarvis Vabaduse nr. 16. Sealsamas ostetakse igas paksuses kuivi männi ja kuuse planke.

Ältere Frau

wird tagüber zur Hille in der Wirtschaft und Kindern gesucht, die auch deutsch spricht. Raekoja 98—1.

Vajatakse töötundjat

kingsepa käealust

Tartus, Roosi tän. nr. 37—8.

Tööotsimised

100 kr.

sellele, kes võimaldab keskealisele töökale paarirahvale mingi kindla koha, kas vabrikusse, ärisse, koolidesse ehk kliiniku. Tunnen ka keskkütet. Nüüd ehk edaspidi. Kirjad slt. Tartus, 28. juunini «100 krooni» all.

Võtan igasugu

traat-võrkaia kudumise töid

vastu, oma kui ka tellija traadist. Hinnad võistlemata odavad. Aleksandri tän. nr. 88—5, Tartus.

Kirepi poes

müüb „Postimehe“ ja „Maamehe“ üksikuid numbreid ja võtab kuulutusi ja tellimisi vastu

pr. L. Lauri.

„Vanemuise“ aed.
Kolmap., 17. juunil kell 9 õ.

Jazz-muusika

Juhatab A. SLATKIN.
Solist O. LIPP.
Pääsetähed 35 senti, kooliõp. 25 senti.
Vihma korral kontsert saalis.

Korteripakkumised

Korterid

2-he ja 3-me toalised, uuesti renoveeritud, on välja üürida. Riia tn. 67, kort. 16, majaomanik.

Ilus 4-toaline
korter
ühes köögi ja kõrvalruumidega üürile anda. Pargi 15.

7-toaline
korter
Jakobi tän. nr. 36, Toome ääres, on kohe välja üürida; elekter ja vesi on korteris. Küsida sealsamas korter 3.

2-toaline
korter
üürile anda vagusale perekonnale Meltsiveski tän. nr. 76—1.

Tööstuse ruumid ja elukorter
4 tuba ja köök alumisel korral välja üürida. Järele küsida Aleksandri nr. 24-a, F. Mutso tööstuses.

Korter
3-toaline töögiga, üürile anda Jakobi tän. 11—2.

Ära anda 1—2
tuba
köögi tarvitamisega intellig. isikuile. Näha 9—2 ja 5—7, Vabriku t. 10, krt. 4.

1—2 möbl.
tuba
suvekuudeks odavasti ära anda. Keeduvõimalus. Näituse 28—4.

Odav
möbl. tuba
üürile anda 1 või 2 härrale kostiga või ilma. Karlova tän. 50—12, II paraaduks.

Mööbl. tuba
erasissekäiguga, elekter, välja üürida. Narva tn. 16—2. Kl. 9—11 ja p. l. 5—7.

Mööbl. tuba
ära anda. Erasissekäik. Hind 10 kr. Botaanika 17.

Mööbl. väike
tuba
odavasti kohe äraanda. Vana tän. nr. 5—1.

Ruumid
kohe välja üürida klubiko ehk söögimajaks ja veel üks äriruum välja üürida. Küsida Kauba tän. 7, majaomanikult, Tartus.

Puhas ja vaikne
möbleeritud tuba,
omaette, üürile anda köögi tarvitamisega. Vene tn. 7—5.

Üürile anda
tall ja tõllahoone,
mis sünnis ka autogaraažiks, Maarjamõisa tn. 7.

Korteriotsimised

Kindlapalgaline, intelligent, väike perekond otsib mugavat päikesepaisteline 3-toalist
korterit
1 juulika s. a. ehk edasipidi. Pakkumised saata slt. „Soe ja valge“ all.

Kurb dokument!

4,500.000 krooni

(mitte sendi) eest on Eestisse viimastel aastatel sisse veetud välismaa saapakreemi!
Kujutage ette, mida oleksime võinud korda saata selle hiigla summaga?
Eestis oleks võinud nimetatud summaga püstitada kümmekond uhkemaid elumaju, monumentaalehitusi jne.
Rahvale oleks võidud maksuta välja jagada 400.000 p. saapaid nälgivatele lastele 45 milj. taldrikutäit suppi!
Ja meie lapsed nälgivad edasi, kuna vanemad ostavad välismaa saapakreemi, ajal, kus Eesti margid

„Elka“ ja „OIVA“

on ametlikkudes komisjonides tunnistatud esmajärgulisteks! Kodanikud, tänasest peale austage oma riiki, tööstust ja iseendid ja tarvitage ainult kodumaa saadusi! Tarvitades Eesti ületamatuid saapakreeme

„Elka“ ja „OIVA“

saate osa võtta 125.000 sendi suurusest preemia jagamisest. Nõudke osavõtu tingimusi veel täna.

SAAPAKREEM „Elka“ A.S. JAAN MAIM, TARTU

Aktsiaselts
Jaan Maim
Tartus.

Eesti ja Naiste Karskusliidu loterii müügipreemiate
nimekiri.

Auto — maja — talukoht või traktor — nr. 8790.
Ülikond riiet või siidikleit — nr. 8580.
Reisikohvrid — 7094, 8151.
Äratajakell — 4552, 9620.
Grammofon või raadioaparaat — 8810.
Naisterahva käekott — 7864, 7896, 8896.

Meesterahva rahatask: 1467, 1549, 2710, 4175, 4313, 4906, 6535, 8054, 8147, 8274.

Tordilabidas — hõbedast: 1386, 2705, 3737, 5561, 6128, 6333, 7865, 8206, 8365, 9257.

Suhkrulusikas — uushõbe: 638, 970, 1159, 1232, 1660, 1859, 3441, 3532, 4045, 4198, 4271, 4283, 4536, 4587, 4801, 5052, 5217, 5424, 6502, 6533, 6876, 6883, 7486, 8067, 8077, 8516, 9023, 9463, 9613, 9798.

Puuviljanuga — hõbedast: 422, 974, 1017, 1070, 1087, 1406, 1495, 1793, 2230, 2290, 2590, 2968, 3094, 3128, 3557, 3678, 3802, 3810, 4021, 4293, 4725, 4919, 5047, 5082, 6094, 6239, 6478, 6567, 6586, 6761, 6954, 7271, 7478, 7634, 7653, 7716, 8036, 8528, 8543, 9936.

Puuviljakahvlid: 376, 496, 884, 1207, 2129, 2528, 3047, 3527, 3590, 3649, 3786, 3879, 4176, 4338, 4561, 4696, 4774, 5045, 5078, 5163, 5349, 5654, 5755, 5894, 5940, 6153, 6708, 6767, 6970, 7255, 7458, 7561, 7629, 7772, 7978, 8071, 8130, 8178, 8346, 8582, 8708, 8797, 8841, 9001, 9038, 9331, 9352, 9567, 9663, 9909.

Ilukirjanduslikud teosed: 45, 359, 406, 626, 868, 898, 981, 1079, 1120, 1381, 1613, 2363, 2690, 2995, 3275, 3290, 3611, 3761, 3769, 3821, 3880, 4202, 4242, 4419, 4691, 4834, 4965, 5348, 5647, 5742, 5807, 6004, 6186, 6248, 6968, 7072, 7179, 7250, 7423, 7538, 7560, 7804, 7854, 7863, 8070, 8201, 9017, 9243, 9693, 9736.

Müügipreemiate võidust teatatakse igale piletimüüjale, kel õigus preemiasaamiseks. Väiksemad preemiad saadetakse võitjale Karskusliidu kulul postiga kätte. Suuremate preemiate pealt tuleb võitjal riigimaks tasuda.
Müügipreemiate väljaandmine algab 17. juunil s. a. ja kestab üks kuu.
Igasugu kirjavahetuseks ja järelpärimiseks tuleb postmark vastuseks juure lisada, vastasel korral jäävad järelpärimised vastamata.

EESTI JA NAISTE KARSKUSLIIT, TARTUS.

Petseri männitõrva
Kivisõe tõrva
Katusepappi
Kriiti
Naelu
Tärpentiini
Värnitsat jne.
soovitab mõõdukate hindadega
A-S. Jaan Maim
Tartus, Vabriku tän. nr. 1, telef. 3-59.
Kauplus: Poe tän. 9, telef. 4-71.
Soovitame vilunud **KATUSETÕRVAJAID.**

Õksjon.

Müügile tuleb linna oksjonipidaja kaudu reedel, 19. juunil s. a. kell 6 p. l. Mäe tän. 52 surnud Eduard Vares'e vallasvara, mis koosneb: riidekapist, kummutist, jalaga õmblusmasinast (Singer), riietest, ihu- ja voodipesust, toa- ja köögiasjadest j. m.

Hooldaja.

Tallinna Aktsia Pank, Tallinnas.

Bilanss 31. maiks 1931. a.

Aktiva.

Kassa, jooksvad arved Eesti Pangas ja teistes krediitasutustes		122.794.99
Väljamaa rahad		1.573.79
Väärtpaberid		14.980.82
Diskonteeritud vekslid		212.304.84
Konto-korrent laenud		2.196.221.71
Garantii-laenud		201.140.51
Akkreditiiv laenud		145.680.—
Väljamaa korrespond.: «Nostro»	25.029.50	
«Loro»	156.519.98	181.549.48
Kinnisvara: raamatuväärtus	129.263.51	
mahakirjutatud	31.023.24	98.240.27
Vallasvara: raamatuväärtus	16.963.26	
mahakirjutatud	7.119.51	9.843.75
Muud aktivad		51.700.78
		Kr. 3.236.030.94
Inkasso-vekslid ja dokumendid		Kr. 732.654.68

Passiva.

Aktsiakapital	500.000.—	
Tagavara kapital	62.070.88	562.070.88
Tähtajal. hoiusummad, jooksv. arved ja erijooksvad arved		1.054.329.13
Konto-korrent arve Eesti Pangas		26.969.79
Rediskont. vekslid		128.304.08
Korrespond.: «Nostro»	741.965.42	
«Loro»	52.269.39	794.234.81
Klientide poolt väljamaa pankades tarvitatud krediidid		183.498.96
Väljaantud garantiid		201.140.51
Väljaantud akkreditiivid		145.680.—
Maksukäsud		1.180.18
Riigimaksud		354.21
Muud passivad		138.268.39
		Kr. 3.236.030.94

Õdavad jalanõud suveks!

Suurima kingade valiku, odavamaid hindu, tuntud headust leiate ainult meilt.

Tartus, Küüni tän. nr. 4. Asut. 1895. a. **A. Josset**

Teadaanne.

Et **Hirs Morein** oma töö ära viib 22-sel juunil. Mitteäraviimise korral saab töö ära müüdud töötasu eest. Raua tän. nr. 1—1.

J. PURS.

Laevas
võtab «POSTIMEHE» ja «MAAMEHE» tellimisi ja kunlutusi vastu hr. Jak. Kütt.

TEADAANNE.

Tartu linnavalitsus teatab, et **kauplemisplatsid Tartu linna turgudel** välja antakse 1. juulist s. a. kuni 1. jaanuarini 1932. a. järgmiselt:

1) 22. juunil s. a. kell 9 homm. — **lihaturu platsid I. rida.**
2) 22. juunil s. a. kell 12 p. — **lihaturu platsid II. rida.**
3) 23. juunil s. a. kell 9 homm. — **lihaturu platsid III. rida.**
4) 23. juunil s. a. kell 12 p. — **lihaturu platsid IV. rida.**
5) 25. juunil s. a. kell 9 homm. — **kalaturu platsid.**
6) 26. juunil s. a. kell 9 homm. — **piimasaaduste ja aiavilja platsid** (müük hobustelt)
7) 27. juunil s. a. kell 9 homm. — **aiavilja, lillede, piimasaaduste, jahu, muna jne. platsid** (müük laudadelt).

Platside väljaandmine toimub kinnisvara- ja korteriosakonnas — Oidi tän. nr. 8, tuba nr. 4.

TARTU LINNAVALITSUS.

Tartu Vesiravila

A-S. Tartu Pärmivabriku juures
Dir. dr. med. prof. L. PUUSEPP.
Tartus, Pikk tän. nr. 62-64. Kõnetraat 34.

Ambulatoorne ja kliiniline ravimine.

Ravitakse:
Närvi-, lihaste-, liigeste ja ainevahetuse haigusi.

Pärmivedeliku, süsihappe ja teised vannid, raba pakkimised, dušid, elektri- ja valgustusravi. Massaaž. Asutis on avatud kella 10—8 õhtul.

Juhatus.

TARTU TÜTARLASTE GÜMNAASIUM
annab välja
saalile uue põranda tegemise tööd.

Lähemaid teateid saab kooli kantseleis, Riia t. 12, alates 18. skp. kl. 9—13. Kirjalikud pakkumised esitada koolijuhataja nimel hiljemalt 22. skp.

KOOLIJUHATUS.

Põllumehed, muretsege puhtaverelisi sugusigu,

sellega seate seakasvatuse tasuvamale alusele. Tallinna põllumajanduse näitusel 20.—25. juunini korraldab Eesti Seakasvatajate Selts suurema noorsigade laada, kus esinevad mõlemat tõugu sead parematest sugulavadest.
Näitus — laat on soodsam ostukoht. Ostuks kasutada abirahad ja riiklik laen. Näituselt osta soovijaid palutakse sellest aegsasti teatada.

E. Seakasvatajate Selts.
Tallinn, Pikk tänav 40.
Telef. 13-17.

Ostan ehituspalke ja ka vanu puust hooneid.

Pakkumised saata Tartu, Küütri tänav nr. 1, ehk «Andrese» tallu, Raadi valda.

J. Paabo.

Juhtival kohal tegev, mitmekülgse praktikaga
bilansiwõimeline raamatupidaja
otsib vastavat kohta. Teatada slt. „Bilanss“ all.

Kes oma korterit moodsalt ja odavasti remonteerida soovib, ostku
TAPEETE
15 s. rull alates, kõige suuremast lõuna Eesti laost, paberiärist «KODUMAA», Aleksandri tän. 10, tel. 7-87.

Võõral arvel müüa 2 tarvitamata «Esto-Muusika» Standard neutrodüün
raadioaparaati
Järelmaks võimalik kuni 18 kuud. Puiestee tän. 46, krt. 5, kella 2—4 ja 5—7.

Väljamüük!

V. a. DAAMID! Palun külastage minu odavat väljamüüki. Müügil kõiksugu fantasii- ja õlgkübarad hooajale vastavates värvides ja lasongides.
Kõige austusega
Aleksandri tän. nr. 8. **H. Hallap.**

Suurim ladu Tartus
TAPEETE
Kõige moodsamad ja uuemad mustrid. Hinnad võistlemata odavad. Jällemüüjatele vabriku hindadega laost ehk otsekohe vabrikust.
MARKUS-SEEZEN — Suurturg nr. 5.

Narva linnakoolivalitsus vajab ühisgümnaasiumile
inspektorit.
Tempelmaksustatud sooviavaldused ühes dokumentidega (vastavalt av. keskk. sead. § 52.) ja lühikese elulookirjeldusega saata Narva linnakoolivalitsusele hiljemalt 1. juuliks s. a.

Koolivalitsus.

Soovitan värskeid
soolasilke
püti ja kilo viisi, odava hinnaga.
A. JAKOBSON, Tartus, Raekoja 17.

Intelligent, lasteta abielupaar vajab vaikses kohas 3—4 toalist
korterit.
Soovi korral ettemaksmisega kuni 3 kuuni. Pakkumised saata slt. Tartus «H. E.» all.

Kes võimaldab
teenistust
omas talus põllutöökooli haridusega abielupaarile, teatagu slt. sõna «Põllumees» all.

Tööotsimised

Teenistus — või hukkumine!
Intelligentne, karske, kirjandusliste huvidega 18. aastane Kaubanduskooli haridusega noormees palub teenistust linnas, kas kirjastusärides, kontorites, riigi- või kultuurasutistes. Ei põlga ka füüsilist tööd. Pakkumised palun kuni 21. skp. slt. «Viimane katse» all selle lehe talitusele.

Kaks noort
tüdrukut
soovivad maale tallu tüdrukuks, teine võib soovi korral karja. Kaubelda Aleksandri tän. nr. 63—17, III kord.

Aus ja korralik keskealine
teenija
soovib kohta kas laste juure või üksikteenijaks. Oskan hästi keeta ja kõik majas ettetuleva töö teha, osav vene ja poola keeles, on ka soovitused. Slt. „Õiglane“ all.

Naisüliõpilane
vajab kestvat või ajutist teenistust, ükskõik mis alal. Kirjad slt. „Garantii võimalik“ all.

Peedul
V. Mitti kaupluses müüakse **„Postimehe“** üksiknumbreid.

Dr. H. Mõttus
Naha-, sugu- ja põiehaigused.
Kõnet. 5—7, pühap. 9—11.
Naister. 4—5 ärip.
Kokkuleppel ka teisel ajal.
Tartus, Uueturu tän. 4.

Dr. med. G. Kornel
Naha-, sugu- ja põiehaigused.
Kella 9—10 ja 5—7.
Naister. kl. 4—5 p. l.
Tartus, Oa tän. nr. 4.

Dr. A. Amon
Naha-, sugu- ja naistehaigused.
Kella 9—11 ja 5—7.
Tartus, Popleri tän. 2 (vastu Maarja kirikut), tel. 13-30.

Dr. E. Treiberg
kõrva-, nina- ja kurguhaigused.
Suvekuudel vastuvõtmine kl. 9—11 ja 4—5.
Laupäeviti kl. 9—11.
Tartus, Rüütli tän. 22.

Dr. K. Kook
Naistehaigused.
9—11 ja 4—6.
Tartus, Jaani tän. 3, telef. 43.

Ära sõitnud
kuni augustikuu keskpaigani.
Dr. med. E. Saareste.

Ämmaemand-masseerija
E. Kamsen.
Tartus, Jaani tän. 15, III kord

Hambaarst L. Kedar
Plombeerimine, kunsthambad.
Tartus, Raekoja 13.

Ämmaproua
A. Willmann
Tartus, Narva (Peterburi) **tän. nr. 16.**

Ämmaemand-masseerija
E. ELLER
Tartus, Raekoja tän. 8
(sissekäik Holmi tän. 1).

Kadunud

Kaduma läinud
punane **mootorratta sadul** Luunjast Tartuni. Palutakse ära tuua vaevatasu eest Tartu, Küütri tänavale nr. 3, lihakauplusesse.

Kaotatud
Elvas, 14. juunil, Kesk tän. ujulani ja Tartu maanteed minnes
broš (kamee).
Palutakse leidjat ära anda Kesk tän. 27.

Kadus 7. skp. pruun
rahakott
isikutunnistuse ja rahaga, leidjat palun ära tuua vaevatasu eest «Leitud asjade Bürosse».

Ostmised

Soovitakse osta üks
pikktroska ja harkader.
Teat. Emajõe tän. 10.

Ilmakuulus tõeprohv, saatuseõnne selgeltn.
PEEP ASTRO-HIRO.
UUETURU 25.